

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 21

(січень – березень 2011 р.)

Київ – 2011

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

Р45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка НАПН України

Р45 **Реферативний** огляд європейського права / За заг. ред. В. О. Зайчука. –
Вип. 21. – К., 2011. – 110 с.

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

© Інститут законодавства Верховної Ради України, 2011

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду подаються анотації новоухвалених актів Ради Європи. Зокрема, у першому кварталі 2011 року увагу Ради Європи було приділено питанням міграції, захисту свідків, виконанню зобов'язань держав-членів щодо переслідування військових злочинів тощо.

До другого розділу включено анотації директив, регламентів та рішень інституцій Європейського Союзу, а також інших документів ЄС, що були прийняті у цей період. Нові документи стосувалися, зокрема, питань захисту прав споживачів, безпеки продуктів, транскордонної обробки документів тощо.

Третій розділ збірника присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. У січні – березні 2011 року Європейський суд з прав людини ухвалив 39 рішень (37 – англійською, 2 – французькою мовами) за скаргами громадян України на порушення прав на справедливий судовий розгляд, що здебільшого стосувалися невиконання рішень національних судів та затягування судових розглядів.

До четвертого розділу огляду включено резюме матеріалів про перспективи вступу нових членів до ЄС, екозберігаючу стратегію ЄС, охорону довкілля тощо.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ 9

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ..... 11

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ..... 11

Резолюція 1785 (2011) від 26 січня 2011 р. «Про зобов'язання держав-членів та держав – спостерігачів Ради Європи співпрацювати у переслідуванні військових злочинів»..... 11

Резолюція 1793 (2011) від 28 січня 2011 р. «Про пропагування активної старості – використання трудового потенціалу літніх людей»..... 12

Рекомендація 1950 (2011) від 25 січня 2011 р. «Про захист журналістських джерел інформації»..... 14

Рекомендація 1952 (2011) від 25 січня 2011 р. «Про захист свідків як наріжний камінь правосуддя і примирення на Балканах»..... 15

Рекомендація 1953 (2011) від 26 січня 2011 р. «Про зобов'язання держав-членів та держав – спостерігачів Ради Європи співпрацювати у переслідуванні військових злочинів»..... 16

Рекомендація 1954 (2011) від 26 січня 2011 р. «Про примирення і політичний діалог між країнами колишньої Югославії»..... 17

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ..... 18

Рекомендація CM/Rec(2011)1 Комітету міністрів державам-членам від 19 січня 2011 р. про взаємодію між мігрантами та приймаючими (асимілюючими) суспільствами..... 18

Рекомендація CM/Rec(2011)2 Комітету міністрів державам-членам від 19 січня 2011 р. про перевірку навичок мігрантів.... 18

Рекомендація CM/Rec(2011)3 Комітету міністрів державам-членам від 2 лютого 2011 р. про принцип автономії спорту в Європі..... 19

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 21

Директива 2011/7/ЄС від 16 лютого 2011 року про боротьбу із затримкою платежів у комерційних операціях..... 21

Регламент (ЄС) № 182/2011 Європейського Парламенту та Ради від 16 лютого 2011 року про встановлення правил і загальних принципів, що стосуються механізмів контролю держав-членів за здійсненням Комісією своїх повноважень..... 22

<i>Регламент Комісії (ЄС) № 10/2011 від 14 січня 2011 року про пластикові матеріали та вироби, призначені для контакту з харчовими продуктами.....</i>	<i>22</i>
<i>Рекомендація Комісії від 14 січня 2011 року про встановлення керівних положень щодо розмежування між кормовими матеріалами, кормовими добавками, біоцидною продукцією та ветеринарною лікарською продукцією (2011/25/ЄС)</i>	<i>23</i>
<i>Регламент (ЄС) № 181/2011 Європейського Парламенту та Ради від 16 лютого 2011 року про права пасажирів міських та міжміських автобусів і внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2006/2004.....</i>	<i>24</i>
<i>Рішення Комісії 2011/30/ЄС від 19 січня 2011 року про еквівалентність систем громадського контролю, забезпечення якості, розслідувань та штрафних заходів для аудиторів і аудиторських об'єднань у деяких третіх країнах та перехідного періоду для здійснення аудиторської діяльності в Європейському Союзі певних аудиторів та аудиторських організацій із деяких третіх країн.....</i>	<i>25</i>
<i>Рішення Комісії від 25 лютого 2011 року про встановлення мінімальних вимог до транскордонної обробки документів, підписаних в електронному вигляді компетентними органами відповідно до Директиви 2006/123/ЄС Європейського Парламенту та Ради про послуги на внутрішньому ринку (2011/130/ЄС)</i>	<i>26</i>

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ..... 27

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІХАЛКОВА ТА ІНШІ проти України» від 13 січня 2011 р. (заява № 10919/05)</i>	<i>27</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОКОЛОВСКИЙ проти України» від 13 січня 2011 р. (заява № 28660/04)</i>	<i>29</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЧУЙКІНА проти України» від 13 січня 2011 р. (заява № 28924/04)</i>	<i>31</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНДРЄНКО проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 50138/07)</i>	<i>33</i>

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОЛДИРСЬВ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 27889/03).....	34
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВАСИЛІВ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 8008/05).....	37
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАДЮК проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 21798/05).....	39
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОТЯЙ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 33645/07).....	41
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУСІЄНКО проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 26976/06).....	42
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАВЛІВ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява №35176/08).....	44
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПРОКОПЕНКО проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 5522/04).....	46
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУСНАКОВА проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 7575/05).....	48
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕМЕНЮК проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 9476/06).....	49
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОРТНІК проти України» від 27 січня 2011 р. (заява № 39582/04).....	51
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУШКА проти України» від 3 лютого 2011 р. (заява № 29175/04)	53
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КУЦЕНКО проти України (№2)» від 3 лютого 2011 р. (заява № 2414/06) .	54
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТЕБНІЦКІЙ ТА «КОМФОРТ» проти України» від 3 лютого 2011 р. (заява № 10687/02).....	56
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДЖАКСИБЕРГЕНОВ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 12343/10).....	59
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУБЕЦЬКА ТА ІНШІ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 30499/03).....	61

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КІСЄЛЬОВА проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 8944/07)	63
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАРЧЕНКО проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 24857/07)	65
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЛЄШКОВ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 37789/05)	67
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЄРЯВІН ТА ІНШІ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява №4909/04)	69
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КЛІМЕНКО проти України» від 17 лютого 2011 р. (заява № 15935/06)	71
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУДИЧ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 48874/06).....	73
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХАРЧЕНКО проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 40107/02)	74
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АВРАМЕНКО проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 24685/07)	77
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЖУКОВСКИЙ проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 31240/03)	79
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МСРКУЛОВА проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 21454/04)	81
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОЛЄСНІКОВА проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 7536/05)	83
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПРАСОВ проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 27685/04).....	86
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШЕПТИЦКАЯ І ШЕПТИЦКИЙ проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 23747/05)	88
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУК проти України» від 10 березня 2011 р. (заява № 10972/05).....	90

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОЧАРОВ проти України» від 17 березня 2011 р. (заява № 21037/05).....</i>	<i>91</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУРОВ проти України» від 17 березня 2011 р. (заява № 14704/03).....</i>	<i>93</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НОВАК проти України» від 31 березня 2011 р. (заява № 60846/10).....</i>	<i>95</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СІРИК проти України» від 31 березня 2011 р. (заява № 6428/07)</i>	<i>97</i>

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.... 100

<i>Хорватія приєднається до ЄС не раніше 2013 року.....</i>	<i>100</i>
<i>Головування Угорщини в Європейському Союзі.....</i>	<i>101</i>
<i>«Стратегія 2050» побудована на збереженні енергії.....</i>	<i>103</i>
<i>Міністри держав – членів ЄС беруться за питання атому... 104</i>	
<i>Європейська Комісія прагне створити новий антитерористичний орган.....</i>	<i>105</i>
<i>ЄС прагне тіснішого співробітництва з Китаєм в освоєнні космосу.....</i>	<i>107</i>
<i>Загальноєвропейські переговори про укладання угоди щодо захисту лісів у 2013 р.</i>	<i>108</i>

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засноване згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз», тепер він застосовується для позначення міждержавного об'єднання держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з Атомної Енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі, а також Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх узагальнено називають «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилося два Європейських Співтовариства.

ЄЕП – Європейський економічний простір.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з п'яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства. Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄПБО – Європейська політика безпеки та оборони.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

РБ ООН – Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

РЄ – Рада Європи.

СЕР – Світова енергетична рада.

СЄД – Серія Європейських Договорів Ради Європи.

СЗБП – Спільна зовнішня та безпекова політика («другий стовп» Європейського Союзу).

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств. Одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

«Тройка» (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує в Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців. Термін походить від назви старовинної руської запряжки з трьох коней.

ЮВС – співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) (Частина VI Договору ЄС), що разом з Європейськими Співтовариствами й спільною зовнішньою та безпековою політикою (СЗБП) є одним із «трьох стовпів» підвалин «архітектури» об'єднаної Європи, визначених Договором ЄС. Основною метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Резолюція 1785 (2011) від 26 січня 2011 р. «Про зобов'язання держав-членів та держав – спостерігачів Ради Європи співпрацювати у переслідуванні військових злочинів»

Resolution 1785 (2011) The obligation of member and observer states of the Council of Europe to co-operate in the prosecution of war crimes

Парламентська асамблея нагадує, як підкреслювалося в її Резолюції 1564 (2007) «Притягнення до відповідальності за злочини, що підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального трибуналу щодо колишньої Югославії», що передача правосуддю та відповідальність окремих осіб за військові злочини, скоєні під час конфліктів, які сталися на території держав колишньої Югославії, у контексті регіонального примирення є найважливішими елементами для жертв, громад та відповідних держав.

Договірне право Ради Європи і, зокрема, Європейська конвенція про видачу та три протоколи до неї, Європейська конвенція про незастосовність строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів 1974 р., Конвенція ООН з цього ж питання, Європейська конвенція про міжнародну дійсність судових рішень у кримінальних справах, Римський статут Міжнародного кримінального суду встановлюють норми, які застосовуються до запитів про екстрадицію. Однак ці документи ратифіковані ще не всіма державами-членами, і жодна з держав-спостерігачів не ратифікувала ні Конвенцію, ні протоколи до неї.

У зв'язку з цим Асамблея настійливо закликає держави-члени та держави-спостерігачі вжити всіх необхідних заходів для боротьби з безкарністю військових злочинів відповідно до ініціатив Асамблеї та ООН, підписати і ратифікувати конвенції та протоколи, згадані вище; утримуватися від надання громадянства або статусу біженця особам, обвинуваченим у скоєнні військових злочинів в іншій державі; ввести в національне кримінальне законодавство принцип *aut dedere aut iudicare* (видай або суди).

Крім того, Асамблея закликає відповідні держави регіону: реформувати національне законодавство шляхом приведення його у відповідність із міжнародними стандартами з метою подальшого полегшення судового переслідування за військові злочини; продовжувати ефективне співробітництво у притягненні до відповідальності за військові злочини між прокуратурами з питань передачі інформації та прийнятих судом доказів; поліпшити збір даних, особливо стосовно запиту на екстрадицію за військові або пов'язані із війною злочини; зняти юридичні перешкоди, що заважають залученню до судової відповідальності за військові злочини, зазначені в резолюції 1564 (2007).

Асамблея закликає Міжнародний трибунал щодо колишньої Югославії (МТКЮ) і Раду Безпеки ООН у світлі Стратегії завершення діяльності об'єднати в одне ціле ті функції, що виконували держави, крім безпосередньо зацікавлених держав, у плані судового переслідування осіб, які вчинили військові злочини в колишній Югославії, а також закликає Європейський Союз вивчити можливості щодо активізації співробітництва між державами – членами Ради Європи та відповідними державами в переслідуванні осіб, які вчинили військові злочини, зокрема в рамках Європейської мережі центрів з обміну інформацією про осіб, винних у геноциді, злочинах проти людства і військових злочинах, створеної відповідно до рішення Ради Європейського Союзу 2002/494/ЮВС від 13 червня 2002 року.

Резолюція 1793 (2011) від 28 січня 2011 р. «Про пропагування активної старості – використання трудового потенціалу літніх людей»

Resolution 1793 (2011) Promoting active ageing – capitalising on older people's working potential

Асамблея неодноразово нагадувала, що існує нагальна необхідність змінити підхід до процесу старіння населення і внести відповідні зміни в політику, оскільки прояви вікової дискримінації, зазвичай, ображають почуття власної гідності людей похилого віку, порушують їхні права людини, знижують самооцінку та є колосальною розтратою людського капіталу.

У зв'язку з цим Асамблея схвалює позицію, продемонстровану Комітетом міністрів, зокрема, у його відповіді на рекомендацію

1796 (2007) «Становище осіб похилого віку в Європі», та закликає держави – члени Ради Європи розглянути такі політичні рекомендації:

– стосовно вікової дискримінації – прийняти законодавчі акти, що накладають заборону на вікову дискримінацію та усувають бар'єри на ринку праці, реалізовувати програми, які сприяють позитивнішому ставленню до активної старості як з боку працівників, так і з боку роботодавців;

– щодо соціального захисту – запропонувати спеціальні заходи щодо запобігання тривалому безробіттю серед працівників похилого віку, які втратили роботу, та забезпечувати стабільне функціонування систем соціального захисту людей похилого віку, які не отримують пенсію або отримують мізерний дохід;

– щодо гнучких графіків роботи – заохочувати заходи, націлені на вдосконалення гнучких графіків роботи для працівників старшого віку та сприяти поетапному виходу на пенсію, а також розвивати нові підходи до організації догляду за літніми людьми;

– щодо навчання, підвищення кваліфікації та довічного навчання – використовувати довгостроковий підхід і здійснювати профілактичні заходи, спрямовані на поліпшення перспектив найму трудових ресурсів на довгостроковій основі, підвищувати інформованість молодого покоління про важливість довічної освіти і закликати молодь готуватися до старості в питаннях здоров'я, професійної підготовки, соціального та фінансового забезпечення, використовувати можливості інформаційних і комунікаційних технологій для створення перспектив працевлаштування та навчання осіб старшого віку, у тому числі тих, які мають інвалідність;

– у відношенні зміцнення здоров'я проводити активну політику у сфері охорони здоров'я, приділяючи особливу увагу медичній пропаганді, профілактиці і лікуванню хронічних захворювань, проводити дослідження з питань змін, необхідних для збереження активності працівників старшого віку, щоб виявити найоптимальніші способи розвитку довічного навчання працівників старшого віку і найбільш підходящі для них форми організації праці та матеріальні стимули;

– щодо добровольчої діяльності – сприяти розвитку добровільної роботи представників усіх вікових груп через зміцнення солідарності поколінь й усунення юридичних та адміністративних бар'єрів, що перешкоджають активній участі літніх людей у житті суспільства;

– щодо інституційних зобов'язань – сприяти ратифікації і виконанню у повному обсязі Європейської соціальної хартії і переглянутої Європейської соціальної хартії, положення яких повинні забезпечити кращу захищеність літніх людей і працівників старшого віку та сприяти ратифікації Європейського кодексу соціального забезпечення й Протоколу до нього, а також переглянутого Європейського кодексу соціального забезпечення, що встановлюють стандарти у сфері соціального забезпечення на основі мінімальної гармонізації рівня соціального забезпечення.

Рекомендація 1950 (2011) від 25 січня 2011 р. «Про захист журналістських джерел інформації»

Recommendation 1950 (2011) The protection of journalists' sources

Посилаючись на рекомендацію Комітету міністрів № R(2000)7 про право журналістів не розкривати свої джерела інформації, Асамблея підтверджує, що захист журналістських джерел інформації є основною умовою повноцінної роботи журналіста і правом громадськості на отримання інформації з суспільно значущих питань, що знайшло відображення в постановах Європейського суду з прав людини на підставі статті 10 Конвенції.

Асамблея рекомендує Комітету міністрів:

закликати ті держави, в яких відсутнє законодавство, що конкретизує право журналістів не розкривати свої джерела інформації, прийняти таке законодавство відповідно до прецедентної практики Європейського суду з прав людини та рекомендації Комітету міністрів № R(2000)7; допомогти державам-членам проаналізувати і доопрацювати своє законодавство про захист конфіденційності журналістських джерел інформації, зокрема у вигляді підтримки перегляду їх законодавства про ведення оперативного спостереження, про боротьбу з тероризмом, нерозповсюдження даних та доступу до інформації операторів зв'язку; доручити своєму профільному керівному комітету

підготувати разом з об'єднаннями журналістів та організаціями із захисту свободи ЗМІ рекомендації для прокуратури і правоохоронних органів, а також навчальні матеріали для суддівського корпусу про право журналістів не розкривати свої джерела інформації, у відповідності з рекомендаціями Комітету міністрів № R(2000) 7 і R(2003)13 та прецедентною практикою Європейського суду з прав людини; доручити своєму профільному керівному комітету підготувати рекомендації для органів державної влади і приватних операторів по відношенню до захисту конфіденційності журналістських джерел інформації у контексті перехоплення чи розкриття комп'ютерних даних або даних про трафік у комп'ютерних мережах відповідно до статей 16 і 17 Конвенції щодо злочинності в кіберпросторі та статей 8 і 10 Європейської конвенції про права людини.

Рекомендація 1952 (2011) від 25 січня 2011 р. «Про захист свідків як наріжний камінь правосуддя і примирення на Балканах»

Recommendation 1952 (2011) The protection of witnesses as a cornerstone for justice and reconciliation in the Balkans

Посилаючись на свою резолюцію 1784 «Захист свідків як наріжний камінь правосуддя і примирення на Балканах», Парламентська асамблея повністю поділяє позицію Комітету міністрів, виражену в його рекомендації Rec(2005)9 про захист свідків та осіб, які співпрацюють із правосуддям, відповідно до якої «необхідно розширити масштаби, а також підвищити ефективність і оперативність міжнародного співробітництва в питаннях, що стосуються захисту свідків та осіб, які співпрацюють із правосуддям, включаючи відповідні міжнародні судові інстанції».

Асамблея, підкреслюючи нагальну потребу ефективного захисту свідків, привертає увагу до необхідності забезпечення повного виконання рекомендацій Комітету міністрів R(97)13 про залякування свідків і права захисту та Rec(2005)9 про захист свідків й осіб, які співпрацюють із правосуддям.

У зв'язку з цим Асамблея закликає Комітет міністрів: доручити своїм профільним комітетам підготувати доповідь з оцінки обсягу виконання рекомендацій Rec(2005)9 і R(97)13 для подання Парламентській асамблеї та доручити Європейському комітету з

проблем злочинності вивчити питання про доцільність розробки нової конвенції Ради Європи про захист і підтримку свідків.

Рекомендація 1953 (2011) від 26 січня 2011 р. «Про зобов'язання держав-членів та держав – спостерігачів Ради Європи співпрацювати у переслідуванні військових злочинів»

Recommendation 1953 (2011) The obligation of member and observer states of the Council of Europe to co-operate in the prosecution of war crimes

Парламентська асамблея, посилаючись на свою резолюцію 1785 (2011), рекомендує Комітетові міністрів: настійливо закликати держави-члени та країни-спостерігачі підписати й ратифікувати конвенції, згадані в пунктах 7 і 8 резолюції, і переглянути заяви та застереження, що обмежують сферу їх застосування;

доручити Європейському комітету з проблем злочинності та Комітету експертів щодо функціонування європейських конвенцій про співробітництво у кримінальних справах провести через транспарентні дискусії з громадянським суспільством оцінку застосування принципу *aut dedere aut iudicare* (видай або суди) і механізмів переносу у внутрішнє законодавство принципу універсальної підсудності за військові злочини та злочини проти людства;

інформувати групу експертів, якій доручено переглянути і оновити Європейську конвенцію про видачу правопорушників, про стурбованість Асамблеї з приводу співпраці держав-членів у притягненні до відповідальності за військові злочини і запропонувати їй враховувати цю стурбованість у своїй діяльності, а також запропонувати громадянському суспільству зробити свій внесок у вивчення цього питання;

доручити Комітету експертів з питань безкарності Керівного комітету з прав людини враховувати це питання у своєму проекті настанов із викорінення безкарності серйозних порушень прав людини.

Рекомендація 1954 (2011) від 26 січня 2011 р. «Про примирення і політичний діалог між країнами колишньої Югославії»

Recommendation 1954 (2011) Reconciliation and political dialogue between the countries of the former Yugoslavia

Посилаючись на свою резолюцію 1786 (2011) «Примирення і політичний діалог між країнами колишньої Югославії», Парламентська асамблея вважає, що мета повного примирення між цими країнами тісно пов'язана з успішним розв'язанням ряду невирішених проблем, таких, зокрема, як проблема зниклих без вісті, притягнення до відповідальності за військові злочини, проблема біженців і внутрішньо переміщених осіб, прикордонні суперечки.

У зв'язку з цим Асамблея рекомендує Комітету міністрів закликати всі держави-члени продовжувати надавати фінансову допомогу для пошуку довгострокового вирішення проблеми біженців і внутрішньо переміщених осіб, залучати політичні та інші еліти Белграда, Пріштіни та Сараєва до діалогу й активізації в регіоні зусиль щодо розширення співпраці з невирішених питань, активізувати культурний обмін шляхом підтримки проведеної місцевими структурами, дослідниками та НУО роботи із формування плюралістичнішого спільного погляду на минуле та нещодавні події, продовжувати підтримувати проведену Радою Європи в зонах конфлікту і постконфліктних зонах роботу з перегляду та підготовки підручників і навчально-методичних посібників, закликати уряди Боснії і Герцеговини, Хорватії та Сербії активно підтримати створення регіональної комісії з встановлення істини і примирення; зберігати на порядку денному питання про недопущення дискримінації та захист національних меншин.

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Рекомендація CM/Rec(2011)1 Комітету міністрів державам-членам від 19 січня 2011 р. про взаємодію між мігрантами та приймаючими (асимілюючими) суспільствами

Recommendation CM/Rec(2011)1 of the Committee of Ministers to member states on interaction between migrants and receiving societies

Комітет міністрів у цьому документі рекомендує державам-членам вжити всіх необхідних заходів для сприяння різноманітній та позитивній взаємодії між мігрантами та приймаючими суспільствами.

Цими заходами є: створення різноманітних та покращених можливостей для суспільної взаємодії; вдосконалення навичок взаємодії між учасниками; розробка вдосконалених процесів для підтримки та заохочення позитивної взаємодії, включаючи створення більш широкої участі й забезпечення фахової підготовки для тих, хто залучений до цієї справи; сприяння визнанню позитивного внеску мігрантів; розширення можливостей для залучення мігрантів (та чітке визначення, чим саме вони будуть займатися); розгляд, яким чином існуючі стратегії сприяють або стримують взаємодію, надаючи гнучкі, спеціалізовані послуги; забезпечення, щоб політики та практики усвідомили й поважали складність проблеми включення мігрантів у суспільне життя; створення більш міцних мереж із різноманітних груп, заснованих на різнобічних зв'язках, як для громадськості, так і для практиків.

Також КМ рекомендує державам-членам, щоб вони при здійсненні зазначених дій посилалися на програмний документ Ради Європи «Створення емігрантської приналежності через позитивну взаємодію: керівництво для політиків та практиків».

Рекомендація CM/Rec(2011)2 Комітету міністрів державам-членам від 19 січня 2011 р. про перевірку навичок мігрантів

Recommendation CM/Rec(2011)2 of the Committee of Ministers to member states on validating migrants' skills

Комітет Міністрів визнаючи, що ефективні системи для перевірки навичок мігрантів та їхньої компетенції є важливим чинником у сприянні інтеграції мігрантів, а також посилаючись на

зобов'язання щодо встановлення або поліпшення адміністративних процедур для визнання еквівалентності дипломів і оцінки професійних навичок та кваліфікації, закликає уряди держав-членів переглянути ефективність відповідної політики та практики в цій сфері у своїх країнах, а також вжити, у разі необхідності, заходи, засновані на загальних принципах та керівних настановах, викладених у Додатку до цієї рекомендації. Державам-членам пропонується перекласти її на свою офіційну мову з метою забезпечення повного розуміння рекомендації зацікавленими сторонами.

Керівними настановами цієї рекомендації є:

1) інформація, консультація та допомога для мігрантів; 2) перевірка навичок мігрантів та їхньої компетенції; 3) підвищення обізнаності роботодавців (як державних, та і приватних); 4) підготовка кадрів та підвищення обізнаності; 5) співробітництво між зацікавленими сторонами; 6) міжнародна співпраця.

У рекомендації також міститься глосарій ключових термінів.

Рекомендація CM/Rec(2011)3 Комітету міністрів державам-членам від 2 лютого 2011 р. про принцип автономії спорту в Європі

Recommendation CM/Rec(2011)3 of the Committee of Ministers to member states on the principle of autonomy of sport in Europe

Комітет міністрів зазначає, що автономія спорту це, у рамках національного, європейського та міжнародного права, можливість для неурядових некомерційних спортивних організацій вільно встановлювати, змінювати та інтерпретувати „правила гри” для окремого виду спорту без необґрунтованого політичного або економічного впливу; вільно обирати своїх лідерів без стороннього втручання; отримувати достатні кошти з державних або інших джерел без нерівноправних зобов'язань; співпрацювати з державними органами для більш чіткої інтерпретації застосування правових рамок із метою запобігання правовій невизначеності та шляхом консультації з ними сприяти підготовці спортивних правил, таких, як правила для змагань або клубні правила неурядових організацій.

Комітет міністрів рекомендує державам-членам гарантувати повагу до принципів автономії спортивного руху на національному рівні та використовувати ці принципи як основу для створення рівноправного партнерства між органами державної влади та спортивним рухом, розробити відповідні механізми взаємодії й проведення консультацій зі своїми національними спортивними організаціями при вирішенні національних і міжнародних питань спортивної політики, а також залучати всі сектори – неурядові спортивні організації, групи громадянського суспільства та добровільні установи на національному, регіональному й місцевому рівнях для більш тісної співпраці з органами державної влади з метою досягнення та втілення в життя принципів цієї рекомендації.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Директива 2011/7/ЄС від 16 лютого 2011 року про боротьбу із затримкою платежів у комерційних операціях

Directive 2011/7/EU of the European Parliament and of the Council of 16 February 2011 on combating late payment in commercial transactions

Європейський Парламент і Рада прийняли нову директиву щодо прострочених платежів у комерційних операціях.

Ця директива скасовує директиву 2000/35/ЄС з 16 березня 2013 року.

Положення нової директиви передбачають, що:

органи державної влади будуть оплачувати товари і послуги, які вони закупають, упродовж 30-ти днів або, у виняткових обставинах – 60-ти днів;

підприємства будуть оплачувати свої рахунки упродовж 60-ти днів, якщо вони прямо не домовилися про інше, та якщо це не є вкрай несправедливо;

підприємства будуть автоматично отримувати право вимагати відсотки за прострочення платежу, а також матимуть можливість отримати мінімальну фіксовану суму в розмірі 40 євро як компенсацію за відшкодування витрат. Вони можуть вимагати компенсацію за всі інші обґрунтовані витрати на відновлення;

відсоткові ставки за прострочення платежу буде збільшено, принаймні до 8 процентних пунктів, встановлених Європейським центральним банком. Органи державної влади не можуть змінювати процентну ставку за прострочення платежу на нижчу;

держави-члени можуть продовжувати підтримувати або вводити в дію закони та регламенти, які сприятливіші для кредиторів, ніж положення нової директиви.

Ця Директива вступає в силу на двадцятий день після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 182/2011 Європейського Парламенту та Ради від 16 лютого 2011 року про встановлення правил і загальних принципів, що стосуються механізмів контролю держав-членів за здійсненням Комісією своїх повноважень

Regulation (EU) No 182/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 February 2011 laying down the rules and general principles concerning mechanisms for control by Member States of the Commission's exercise of implementing powers

Цей Регламент встановлює правила і загальні принципи, які регулюють механізми, що застосовуються, якщо юридично обов'язковий акт Союзу визначає необхідність єдиних умов імплементації та вимагає, щоб прийняття актів Європейською Комісією здійснювалося під контролем держав-членів. Основний закон може передбачати застосування консультативних процедур або процедур розгляду, з урахуванням характеру або впливу прийнятого акта. Здійснення повноважень Комісії раніше регулювалося Рішенням Ради 1999/468/ЄС, яке скасовується цим Регламентом, що набуває чинності 1 березня 2011 року. Доповненням до Регламенту є Заяви Європейського Парламенту, Ради і Комісії та окремо Комісії. У заяві стверджується, що Комісія почне розгляд усіх чинних законодавчих актів та тих, які не були адаптовані й ретельно перевірені за нормативною процедурою до вступу в силу Лісабонського договору, з метою дослідити, як ці інструменти будуть адаптовані до режиму делегованих актів, введених ст. 290 Договору про функціонування Європейського Союзу.

Регламент Комісії (ЄС) № 10/2011 від 14 січня 2011 року про пластикові матеріали та вироби, призначені для контакту з харчовими продуктами

Regulation (EU) No 10/2011 of 14 January 2011 on Plastic Materials and Articles Intended to Come into Contact with Food

Цей Регламент містить конкретні вимоги до виробництва й продажу пластикових матеріалів та виробів, які, зокрема, призначені для контакту з харчовими продуктами. Він встановлює правила, які стосуються матеріалів, виробів та їх частин, що складаються виключно з пластику, пластикових багат шарових матеріалів та виробів, скріплених разом або в інший спосіб, матеріалів та виробів, які друкуються або покриті оболонкою,

пластикових шарів або пластикових покриттів, які формують прокладки в кришках та закупорках (ковпаках), що разом складають поєднання з двох або більше різних матеріалів, пластикових шарів із комбінованих багат шарових матеріалів та виробів, які поставляються на ринок ЄС.

Регламент застосовуватиметься з 1 травня 2011 року і з цієї дати скасує список існуючих директив. Матеріали та вироби, які на законних підставах були поставлені на ринок до 1 травня 2011 р., можуть бути розміщені на ринку до 31 грудня 2012 року.

Рекомендація Комісії від 14 січня 2011 року про встановлення керівних положень щодо розмежування між кормовими матеріалами, кормовими добавками, біоцидною продукцією та ветеринарною лікарською продукцією (2011/25/ЄС)

Commission Recommendation of 14 January 2011 establishing guidelines for the distinction between feed materials, feed additives, biocidal products and veterinary medicinal products (2011/25/EU)

Керівні положення щодо розмежування між кормовими матеріалами, кормовими добавками й іншою продукцією призначені для надання допомоги національним компетентним органам та операторам кормового сектору в забезпеченні виконання та застосування відповідного законодавства.

Вони засновані на положеннях, викладених у законодавчих рамках, що регулюють різні види продукції, та приділяють особливу увагу тим, які передбачені у визначеннях продукції, з метою виявлення ознак відмінності між типами продуктів.

Для будь-якого продукту критерії, запропоновані для визначення відмінності між різними видами продуктів, повинні застосовуватися одночасно, а не послідовно, для того, щоб створити профіль кожного конкретного продукту з урахуванням всіх його характеристик. Жоден із критеріїв не може бути використаний окремо або мати перевагу над іншим.

Регламент (ЄС) № 181/2011 Європейського Парламенту та Ради від 16 лютого 2011 року про права пасажирів міських та міжміських автобусів і внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2006/2004

Regulation (EU) No 181/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 February 2011 concerning the rights of passengers in bus and coach transport and amending Regulation (EC) No 2006/2004 (Text with EEA relevance)

Цей Регламент встановлює нові права пасажирів міських та міжміських автобусів, особливо з інвалідністю або з обмеженою рухливістю, що подорожують по країнах ЄС.

Він охоплює всі національні та транскордонні міжміські (250 км і більше) регулярні рейси. Регламент встановлює правила для автобусів щодо: недискримінації пасажирів у зв'язку з транспортними умовами, що надаються перевізниками; прав пасажирів у випадку аварій, пов'язаних із використанням міського або міжміського автобуса чи іншого транспорту, що в результаті призвело до смерті чи тілесного ушкодження, або втрати чи пошкодження багажу (максимальна сума компенсації повинна бути не менше 220 тис. євро за пасажирів, 1 тис. 200 євро за кожне місце багажу); недискримінації та надання обов'язкової допомоги інвалідам та особам із обмеженими фізичними можливостями; прав пасажирів у разі скасування чи затримки рейсу (надавати їжу та напої, у відповідних випадках поселяти пасажирів у готель, при цьому перевізник може обмежити вартість проживання до 80 євро за ніч і максимум дві ночі); інформації, яка повинна надаватися пасажирів; розгляду скарг; а також загальних умов щодо дотримання правопорядку.

Цей Регламент набирає чинності 20 березня 2011 р. і діє з 1 березня 2013 р. Він вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 2006/2004 про співпрацю між національними органами, що відповідають за виконання законів про захист прав споживачів.

Рішення Комісії 2011/30/ЄС від 19 січня 2011 року про еквівалентність систем громадського контролю, забезпечення якості, розслідувань та штрафних заходів для аудиторів і аудиторських об'єднань у деяких третіх країнах та перехідного періоду для здійснення аудиторської діяльності в Європейському Союзі певних аудиторів та аудиторських організацій із деяких третіх країн

Commission Decision 2011/30/EU of 19 January 2011 on the equivalence of certain third country public oversight, quality assurance, investigation and penalty systems for auditors and audit entities and a transitional period for audit activities of certain third country auditors and audit entities in the European Union

Документ стосується обов'язкового аудиту річної бухгалтерської та консолідованої звітності. Компетентні органи держав-членів повинні реєструвати всіх аудиторів та аудиторські об'єднання, які роблять щорічні або консолідовані аудиторські звіти деяких компаній, зареєстрованих за межами ЄС, чиї цінні папери допущені до торгів на регульованому ринку в рамках Співтовариства. Документ зобов'язує держави-члени залучити аудиторів та аудиторські об'єднання у свої системи державного контролю, забезпечення якості, розслідування та покарання.

Європейська Комісія вирішила, що системи державного контролю, забезпечення якості, розслідування та покарання для аудиторів і аудиторських підрозділів третіх країн (не членів ЄС) повинні розглядатися як еквівалент системам громадського контролю, забезпечення якості, розслідування і покарання для аудиторів і аудиторських об'єднань держав-членів по відношенню до аудиторської діяльності, що стосуються щорічної або консолідованої звітності для фінансових років, починаючи з 2 липня 2010 року: Австралія, Канада, Китай, Хорватія, Японія, Сінгапур, Південна Африка, Південна Корея, Швейцарія та Сполучені Штати Америки. Тим не менше, Комісія повинна відстежувати становище в цих країнах та територіях, з метою з'ясування, чи створили відповідні системи компетентні адміністративні органи цих третіх країн і територій: Абу-Дабі, Бермудські острови, Бразилія, Кайманові острови, Дубаї, Єгипет, о. Гернсі, Гонконг, Індія, Індонезія, о. Мен, Ізраїль, Джерсі, Маврикій, Малайзія, Нова Зеландія, Росія, Тайвань, Таїланд і Туреччина. Стосовно Бермудських островів, Кайманових островів, Ізраїлю та Нової Зеландії Комісія буде слідкувати за прогресом у

прийнятті законодавства щодо встановлення громадського контролю, забезпечення якості, розслідувань та системи штрафів для аудиторів і аудиторських об'єднань у 2011 році.

Рішення Комісії від 25 лютого 2011 року про встановлення мінімальних вимог до транскордонної обробки документів, підписаних в електронному вигляді компетентними органами відповідно до Директиви 2006/123/ЄС Європейського Парламенту та Ради про послуги на внутрішньому ринку (2011/130/ЄС)

Commission Decision of 25 February 2011 establishing minimum requirements for the cross-border processing of documents signed electronically by competent authorities under Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council on services in the internal market (2011/130/EU)

Держави-члени повинні ввести в дію необхідні технічні засоби, які дозволяють їм обробляти підписані в електронному вигляді документи, що надаються постачальниками послуг у контексті завершення процедур та формальностей через Особливості Персонального контакту, як це передбачено статтею 8 Директиви 2006/123/ЄС, і які підписуються компетентними органами інших держав-членів у вигляді передових електронних підписів XML або CMS або PDF у форматі BES або EPES, який відповідає технічним характеристикам, викладеним у Додатку.

Держави-члени, чиї компетентні органи підписують документи, використовуючи інші формати електронних підписів, ніж ті, що згадані в цьому документі, повинні повідомити Комісію про існуючі можливості перевірки, які дозволяють іншим державам-членам перевіряти отримані електронні підписи в режимі он-лайн безкоштовно та у спосіб, що зрозумілий для не носіїв мови, якщо необхідну інформацію вже включено в документ, в електронний підпис або в електронний носій документу. Комісія зробить цю інформацію доступною для всіх держав-членів.

Рішення застосовуватиметься з 1 серпня 2011 р.

ІІІ. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІХАЛКОВА¹ ТА ІНШІ проти України» від 13 січня 2011 р. (заява № 10919/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MIKHALKOVA AND OTHERS v. UKRAINE of 13 January 2011 (Application no. 10919/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

29 квітня 2003 р. перша заявниця – Ольга Кузьмінічна Міхалкова – звернулася до Компаніївського районного управління МВС із проханням про направлення Василя Міхалкова, її сина, та брата другого і третього заявників – Сергія Петровича Міхалкова та Наталії Станіславівни Бікбулатової – до витверезника у зв'язку із важкою алкогольною інтоксикацією. У відповідь на її звернення прибули два міліціонери, С. і П. За словами першої заявниці, вони ображали і били Василя Міхалкова, незважаючи на протести першої заявниці, потягли його до своєї машини і відвезли до відділу міліції.

30 квітня 2003 р. перша заявниця прийшла до відділу і дізналася, що Василь Міхалков мертвий. Після розтину 14 травня 2003 р. було встановлено, що Василь Міхалков помер 29 квітня 2003 р. від внутрішньої кровотечі і розриву тонкої кишки в результаті травми живота, отриманої того ж дня. 10 травня 2003 р. Компаніївська районна прокуратура відмовила в порушенні кримінальної справи. 2 червня 2003 р. це рішення було скасовано і справу передано для подальшого розслідування. 9 червня 2003 р.

¹ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

судово-медична експертиза тіла Василя Міхалкова підтвердила зроблений раніше висновок про причини його смерті.

20 червня 2003 р. Компаніївська районна прокуратура ухвалила рішення про порушення кримінальної справи у зв'язку зі смертю Василя Міхалкова. Розслідування справи проводиться досі. Заявники не надали документи, що стосуються ходу розслідування, стверджуючи, що їм було відмовлено в доступі до матеріалів справи і не надано можливості брати участь в її розгляді.

16 грудня 2003 р. перша заявниця подала скаргу до Печерського районного суду м. Києва, вимагаючи зобов'язати Генеральну прокуратуру здійснювати належний контроль розслідування та відреагувати на бездіяльність місцевої влади. Заявниця стверджувала, зокрема, що є достатньо доказів для висунення обвинувачення двом вищевказаним міліціонерам у зловживанні владою та насильницьких діях по відношенню до її сина. 23 квітня 2004 р. суд відхилив цю скаргу.

13 серпня 2004 р. і 10 жовтня 2007 р. Київський обласний апеляційний суд та Вищий адміністративний суд відхилили апеляційні скарги першої заявниці.

Уряд України також не надав документи, що стосуються розслідування обставин смерті Василя Міхалкова, посилаючись на конфіденційність документів до закінчення розслідування. Однак уряд відзначив, що в ході розслідування було допитано вісімнадцять свідків, здійснено два відтворення на місці подій, проведено шість експертиз. Крім того, було коротко викладено результати зазначених експертиз.

Згідно з представленими даними, експертиза від 23 жовтня 2003 р. встановила, що смерть Василя Міхалкова була викликана внутрішньою черевною травмою і гострою кровотечею. Ці ушкодження могли стати наслідком падіння. Експертиза від 12 грудня 2003 р. підтвердила дані, отримані при проведенні попередніх експертиз. 12 травня 2004 р. експертиза встановила, що травми були нанесені в результаті удару значної сили тупим предметом, тобто травма не могла бути спричинена падінням. 23 січня 2006 р. експертиза встановила, що травми могли бути завдані за обставин, описаних першою заявницею.

11 лютого 2008 р. експертиза встановила, що травми могли бути спричинені кумулятивним впливом різних ударів, можливо, за обставин, описаних першою заявницею. 6 квітня 2009 р. експертам було доручено виявити, яким чином були завдані ушкодження Василю Міхалкову. Після цієї експертизи 8 червня 2010 р. було призначено ще одну, яка проводиться зараз.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 2 (у зв'язку зі смертю В. Міхалкова та непроведенням державними органами ефективного розслідування обставин його смерті), ст. 3 Конвенції (з огляду на нелюдське поводження із В. Міхалковим), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного першій заявниці 50 тис. євро, другому заявнику та третій заявниці – по 20 тис. євро відшкодування моральної шкоди та 3 тис. 300 євро відшкодування судових витрат усім заявникам спільно.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОКОЛОВСКИЙ проти України» від 13 січня 2011 р. (заява № 28660/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SOKOLOVSKIY v. UKRAINE of 13 January 2011 (Application no. 28660/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі Ніколай Акімовіч Соколовській, 1940 р.н., проживає у м. Харків.

У 1989 році сім'ї, що складалася з чоловіка С. Н., дружини П. В., та П. О., дочки П. В., було надано державну квартиру. У 1995 р. С. Н. і П. В. розлучилися.

У листопаді 1996 р. П. В. і П. О. подали позов до Київського районного суду м. Харкова проти С. Н., стверджуючи, що останній не має права жити у вказаній квартирі. С. Н., своєю чергою, подав

зустрічний позов, вимагаючи визнання його права власності на спірну квартиру.

18 березня 1997 р. суд задовольнив позов П. В. і П. О.

У березні 1998 р. після процедури приватизації П. В. і П. О. було видано приватизаційний сертифікат.

Однак 14 липня 2000 р. Харківський обласний суд (із червня 2001 р. – Харківський обласний апеляційний суд) скасував рішення від 18 березня 1997 р. та направив справу на новий розгляд.

16 грудня 2000 р. П. В. і П. О. продали квартиру заявнику.

У невстановлений день у листопаді або грудні 2001 р. С. Н. доповнив свій позов вимогами визнати договір купівлі-продажу недійсним і виселити заявника. Згідно з копією протоколів судових засідань, наданою заявником, він бере участь у справі як третя особа з 16 січня 2002 р. У той же день районний суд наклав арешт на спірну квартиру. Згодом заявник неодноразово просив суд зняти арешт, але не мав успіху.

2 червня 2002 р. заявник подав зустрічний позов проти С. Н., вимагаючи визнання договору дійсним, а його – добросовісним набувачем. 5 червня 2002 р. районний суд прийняв ухвалу про одночасний розгляд цього позову і позовних вимог С. Н.

17 березня 2004 р. районний суд задовольнив вимоги П. В., П. О. і заявника та відхилив вимоги С. Н. Зокрема, він вирішив, що С. Н. більше не має права жити в спірній квартирі, визнав договір купівлі-продажу дійсним, а заявника – добросовісним набувачем. С. Н. оскаржив це рішення.

У період з червня 2004 р. по квітень 2005 р. суди розглядали питання про допустимість апеляції С. Н. 7 квітня 2005 р. апеляційний суд продовжив термін, протягом якого сторони можуть подати апеляцію на рішення від 17 березня 2004 р. За словами заявника, його не інформували про слухання, а рішення не були надані йому впродовж належного строку.

26 травня 2005 р. апеляційний суд скасував рішення від 17 березня 2004 р. і направив справу на новий розгляд. 6 липня 2007 р. Луганський обласний апеляційний суд, виступаючи як суд касаційної інстанції, відхилив касаційні скарги П. В., П. О. і заявника та залишив у силі рішення від 26 травня 2005 р.

20 листопада 2007 р. районний суд прийняв справу до розгляду.

10 грудня 2007 р. С.Н. звернувся з клопотанням про передачу справи до іншого суду. 26 грудня 2007 р. районний суд задовольнив його прохання. 7 лютого 2008 р. апеляційний суд скасував постанову від 10 грудня 2007 р. Справа як і раніше знаходиться на розгляді суду першої інстанції.

12 липня 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини за захистом своїх прав.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості розгляду справи судом) і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. євро відшкодування матеріальної шкоди та 21 євро відшкодування судових витрат.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЧУЙКІНА проти України» від 13 січня 2011 р. (заява № 28924/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF CHUYKINA v. UKRAINE of 13 January 2011 (Application no. 28924/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

5 лютого 1998 р. заявниця, Людмила Дмитрівна Чуйкіна, подала позов до Енергодарського міського суду проти приватної компанії Г. про компенсацію у зв'язку з продажем їй дефектного товару – телевізора. Справа розглядалася Кам'янсько-Дніпровським районним судом, Апеляційним судом Запорізької області, Василівським районним судом та Верховним Судом України.

12 лютого 2004 р. Енергодарський міський суд частково задовольнив позовні вимоги заявниці, присудивши їй 17 тис. 614 грн. відшкодування матеріальної та моральної шкоди. Це

рішення з незначними змінами набуло законної сили 28 квітня 2004 р. після перегляду справи апеляційним судом.

У 2004 р. компанія-відповідач розпочала процедуру банкрутства. Рішення від 12 лютого 2004 р. залишилося невиконаним.

Заявниця подала скаргу до Енергодарського міського суду, який рішеннями від 17 січня, 23 червня і 25 жовтня 2005 р., а також 27 квітня 2006 р. визнав відділ державної виконавчої служби Енергодарського міського управління юстиції в Запорізькій області відповідальним за невиконання рішення від 12 лютого 2004 р. Після реорганізації державного механізму виконання судових рішень відділи державної виконавчої служби були закриті без призначення правонаступників. Для виконання судових рішень було створено Державну виконавчу службу.

У липні 2006 р. заявниця звернулася до Енергодарського міського суду з позовом до новоутвореного відділу державної виконавчої служби про відшкодування шкоди, завданої невиконанням рішення суду від 12 лютого 2004 року. 16 жовтня 2006 р. суд постановив, що відділ державної виконавчої служби, який вже не здійснював жодної діяльності, але залишався в державному реєстрі юридичних осіб, має бути притягнутий до справи як співвідповідач.

10 листопада 2006 р. Енергодарський міський суд частково задовольнив вимоги заявниці і присудив їй 3 тис. 660 грн. відшкодування моральної шкоди у зв'язку з невиконанням судового рішення, яку мав сплатити відділ державної виконавчої служби. Він відхилив усі її претензії до новоствореної Державної виконавчої служби, оскільки вона не була відповідальною за невиконання судового рішення, винесеного на користь заявниці. 16 січня 2007 р. відділ державної виконавчої служби було остаточно ліквідовано і видалено з Державного реєстру юридичних осіб.

1 березня 2007 року апеляційний суд, підтвердивши правильність висновків суду першої інстанції, скасував рішення від 10 листопада 2006 року в частині зобов'язання відділу державної виконавчої служби виплатити заявниці відшкодування шкоди та закрити провадження, оскільки у січні 2007 року боржника було виключено із відповідного державного реєстру в результаті його

ліквідації. 25 червня 2007 р. Верховний Суд України залишив рішення апеляційного суду без змін.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (з огляду на тривалість провадження у справі за позовом до компанії Г. та щодо доступу заявниці до суду в провадженні за позовом до державної виконавчої служби), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 600 євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНДРЕНКО проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 50138/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ANDRENKO v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 50138/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

20 квітня 1999 р. заявниця, Ніна Алексєєвна Андренко, подала позов до Комінтернівського районного суду м. Харкова проти свого брата. Вона просила суд визнати недійсним заповіт свого батька.

26 листопада 2001 р. Комінтернівський районний суд залишив позов без розгляду у зв'язку із неявкою сторін.

14 січня 2002 р. заявниця ще раз подала позов до Комінтернівського районного суду. У той же день суд задовольнив клопотання заявниці про забезпечення позову й арештував майно відповідача.

24 листопада 2008 р. Комінтернівський районний суд відхилив позовні вимоги заявниці як необґрунтовані.

12 грудня 2008 р. заявниця оскаржила рішення суду. 12 січня 2009 р. Апеляційний суд Харківської області залишив апеляцію без розгляду як таку, що подана з порушенням процесуальних строків.

12 серпня 2009 р. Верховний Суд задовольнив касаційну скаргу заявниці, скасував рішення від 12 січня 2009 р. і направив справу на розгляд до апеляційного суду.

14 жовтня 2009 р. Апеляційний суд Харківської області скасував рішення від 24 листопада 2008 р. і направив справу на новий розгляд.

Зараз справа знаходиться на розгляді в суді першої інстанції.

У ході розгляду справи в суді першої інстанції, 1 червня 2004 р. і 15 березня 2006 р., заявниця доповнювала свої вимоги. За клопотаннями заявниці було проведено три експертизи. Розгляд справи переривався, загальний термін перерв склав близько восьми місяців. Судові засідання відкладалися двадцять два рази у зв'язку з неявкою заявниці або на її прохання. У тридцяти двох випадках судові засідання відкладалися через неявку інших учасників процесу, відсутність судді або з технічних причин.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості розгляду справи у суді), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 600 євро відшкодування моральної шкоди та 20 євро відшкодування судових витрат.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОЛДИРЄВ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 27889/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BOLDYREV v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 27889/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і Протоколів до неї, зокрема:

ст. 5 (1), 5 (2), 5 (3), 5 (4), 5 (5) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

*ст. 6 (1), 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».*

Обставини справи

Заявник, Олег Петрович Болдирєв, був головою структурного підрозділу акціонерного товариства «Г.» і головою товариства з обмеженою відповідальністю «Ю.». Він був також основним акціонером останнього. 17 вересня 1997 р. товариство «Ю.» уклало договір купівлі-продажу з місцевим відділенням Фонду державного майна України в рамках процедури приватизації, отримавши таким чином право власності на нежитлові приміщення у м. Харків. 15 вересня 1998 р. проти заявника було порушено кримінальну справу за обвинуваченням у зловживанні владою, шахрайстві та підробці документів, що мали відношення до вищезазначених компаній. 18 листопада 1998 р. районний прокурор прийняв рішення про взяття заявника під варту. Його було оголошено в розшук. 22 жовтня 1999 р. заявника було заарештовано і поміщено під варту.

До червня 2000 р. досудове слідство було завершено, а справу передано до Ленінського районного суду м. Харкова. 11 лютого 2002 р. районний суд відхилив клопотання заявника про звільнення з-під варту. 19 червня 2002 р. районний суд визнав заявника винним за кількома пунктами обвинувачення і засудив його до чотирьох років і шести місяців позбавлення волі.

17 грудня 2002 р. Апеляційний суд Харківської області визначив, що було порушено право заявника на отримання правової допомоги на досудовій та судовій стадіях розгляду справи, скасував рішення від 19 червня 2002 р. та призначив додаткове розслідування. Заявник звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду, але її було відхилено 29 липня 2003 р.

Заявник неодноразово звертався до суду з клопотанням про заміну запобіжного заходу і звільнення його з-під варту, але безрезультатно.

9 вересня 2003 р. районний суд визнав заявника винним за кількома пунктами обвинувачення і засудив його до трьох років, десяти місяців і вісімнадцяти днів позбавлення волі.

11 грудня 2003 р. апеляційний суд скасував вирок від 9 вересня 2003 р. у частині, що стосується цивільного позову, і передав цю

частину справи до районного суду на новий розгляд. Апеляційний суд залишив у силі іншу частину вироку.

2 березня 2004 р. і 29 квітня 2004 р. цивільні позивачі і заявник подали касаційні скарги. 9 листопада 2004 р. Верховний Суд відхилив їх.

29 січня 2004 р. районний суд відмовився розглядати позов районного прокурора і цивільних позивачів проти заявника, оскільки позовні вимоги знаходилися в компетенції арбітражного суду. 22 червня 2004 р. і 8 листопада 2005 р. апеляційний суд і Верховний Суд залишили це рішення в силі.

У невстановлений день у липні – вересні 2004 р. районна прокуратура подала позов до Господарського суду м. Харкова проти товариства «Ю.» та інших осіб про визнання недійсними договорів, пов'язаних із спірними приміщеннями, у тому числі договору купівлі-продажу від 17 вересня 1997 р. Заявник брав участь у судовому процесі як третя особа.

23 квітня 2008 р. Господарський суд м. Харкова частково задовольнив позов прокурора і визнав недійсними договори, пов'язані зі спірними приміщеннями, у тому числі договір купівлі-продажу від 17 вересня 1997 р., однак припинив розгляд справи стосовно товариства «Ю.», оскільки його було ліквідовано.

18 червня 2008 р. Харківський апеляційний господарський суд скасував зазначене судове рішення в частині, що стосується вимог прокурора, і виніс нове, яким відмовив прокурору у задоволенні позовних вимог. 23 жовтня 2008 р. Вищий господарський суд скасував ту частину рішення від 18 червня 2008 р., якою позовні вимоги прокурора були відхилені. 15 січня 2009 р. Верховний Суд відхилив скаргу заявника про дозвіл на оскарження рішення від 23 жовтня 2008 р.

У липні 2004 р. заявник подав позов до Господарського суду м. Харкова проти компанії «Ю.», вимагаючи визнання його права власності на спірні приміщення. 20 вересня 2004 р. суд задовольнив його позов. 28 лютого 2005 р. заявник продав приміщення третій особі. У невизначений день Вищий господарський суд скасував рішення від 20 вересня 2004 р. і направив справу на новий розгляд. 26 липня 2006 р. товариство «Ю.» було ліквідовано. 20 вересня 2006 р. Господарський суд м. Харкова припинив розгляд справи.

У жовтні 2005 р. у Жовтневому районному суді м. Харкова розпочався розгляд справи за цивільним позовом проти заявника і наступних власників спірного приміщення про розірвання відповідних договорів купівлі-продажу. 14 лютого 2007 р. суд прийняв рішення на користь позивачів. 16 травня та 29 листопада 2007 р. апеляційний суд і Верховний Суд залишили це рішення в силі.

15 серпня 2003 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення його прав.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) (щодо тривалості досудового ув'язнення заявника) та ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості кримінального провадження), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 700 євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВАСИЛІВ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 8008/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VASYLIV v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 8008/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

18 березня 2004 р. заявниця, Євдокія Григорівна Василів, подала позов до суду проти Державного управління соціального захисту м. Стрий і Державного пенсійного фонду про виплату грошової допомоги, відшкодування моральної шкоди і перерахунок пенсії.

23 червня 2004 р. Стрийський міський суд відхилив позовні вимоги заявниці як необґрунтовані. 12 серпня 2004 р. Стрийський

міський суд відхилив клопотання заявниці про тлумачення рішення.

4 жовтня 2004 р. Апеляційний суд Львівської області скасував рішення від 23 червня 2004 р. і направив справу на новий розгляд. 28 жовтня 2004 р. обидві сторони подали касаційні скарги. Заявниця подавала касаційні скарги двічі, оскільки перша скарга не відповідала процесуальним вимогам.

2 березня 2007 р. Верховний Суд України передав справу на розгляд до Вищого адміністративного суду. 11 лютого 2009 р. Вищий адміністративний суд відхилив касаційні скарги сторін. 1 квітня 2009 р. Верховний Суд відхилив клопотання заявниці про перегляд рішення від 11 лютого 2009 р. за винятковими обставинами. Зараз справа знаходиться на розгляді у суді першої інстанції.

У ході розгляду в першій та апеляційній інстанціях було проведено сімнадцять слухань. Заявниця двічі доповнювала свої позовні вимоги. Вона подавала клопотання про виправлення стенограми судових засідань, про вивчення справи, про витребування додаткових доказів і про тлумачення рішення.

У жовтні 2004 р. заявниця та її дочка подали до Стрийського міського суду позов проти Пенсійного фонду і приватної особи С. про захист честі і гідності.

1 грудня 2004 р. Стрийський міський суд залишив позов без розгляду у зв'язку із відсутністю обґрунтування і несплатою судового збору.

28 лютого 2005 р. і 10 вересня 2007 р. Апеляційний суд Львівської області та Апеляційний суд Хмельницької області (що діяв як суд касаційної інстанції) залишили у силі рішення від 1 грудня 2004 р.

У грудні 2004 р. заявниця і дві інших особи подали до Личаківського районного суду м. Львова адміністративний позов проти Львівської обласної державної адміністрації щодо неправильного розрахунку пенсії та незаконних вимог місцевої газопостачальної компанії про погашення боргу.

14 лютого 2005 р. Галицький районний суд м. Львова постановив, що позов не підлягає розгляду в рамках

адміністративного процесу і повинен розглядатися відповідно до правил цивільного судочинства. Таким чином, суд відхилив позов.

18 квітня 2005 р. і 23 серпня 2006 р. Апеляційний суд Львівської області та Вищий адміністративний суд залишили у силі рішення від 14 лютого 2005 р. 24 жовтня 2006 р. Верховний Суд відхилив клопотання заявниці про позачерговий перегляд рішення від 23 серпня 2006 р.

У квітні 2005 р. заявниця та її дочка подали до Стрийського міського суду позов проти Пенсійного фонду і приватної особи С. про захист честі і гідності. 20 травня 2005 р. Стрийський міський суд залишив позов без розгляду через несплату заявниками судового збору. 18 липня 2005 р. та 25 жовтня 2007 р. Апеляційний суд Львівської області і Апеляційний суд Хмельницької області залишили у силі рішення від 20 травня 2005 р.

8 лютого 2005 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалість судового розгляду та відсутність ефективних засобів судового захисту.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) та ст. 13 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро відшкодування моральної шкоди та 78 євро відшкодування судових витрат.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАДЮК проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 21798/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KADUK v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 21798/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

15 березня 1998 р. чоловік заявниці, Ларіси Владіміровни Кадюк, який працював електриком на будівельному майданчику, загинув у результаті аварії на виробництві. 10 вересня 1998 р. заявниця подала позов до Дзержинського районного суду м. Харкова проти акціонерного товариства «Т.», вимагаючи відшкодування моральної та матеріальної шкоди, завданої смертю чоловіка.

15 вересня 1998 р. справу було передано до Жовтневого районного суду м. Харків, який 24 січня 2001 р. частково задовольнив позовні вимоги заявниці.

24 квітня 2001 р. суд Харківської області (з червня 2001 р. Апеляційний суд Харківської області) залишив це рішення в силі. Рішення стало остаточним.

21 червня 2001 р. набули чинності поправки до Цивільного процесуального кодексу України. Вони надали право впродовж трьох місяців подати касаційні скарги проти судових рішень, що були винесені до 21 червня 2001 р. і вступили в силу до цієї дати, до Верховного Суду.

19 липня 2001 р. акціонерне товариство подало касаційну скаргу.

28 лютого 2002 р. Верховний Суд скасував рішення судів нижчої інстанції і направив справу на новий розгляд.

У ході розгляду в суді першої інстанції три інші компанії і місцеве відділення Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України були призначені відповідачами.

10 березня 2006 р. Жовтневий районний суд м. Харкова частково задовольнив позовні вимоги заявниці. Суд присудив їй 68 тис. 648 грн 34 коп. (близько 11 тис. 366 євро), що мав сплатити Фонд.

Фонд оскаржив це рішення, проте 24 жовтня 2006 р. Апеляційний суд Харківської області відмовився приймати апеляційну скаргу як таку, що подана з порушенням процесуальних строків. Фонд подав касаційну скаргу. 13 грудня 2007 р. Апеляційний суд Луганської області як суд касаційної інстанції

скасував рішення апеляційного суду і направив справу на новий розгляд для вирішення питання про допустимість апеляції.

5 листопада 2008 р. Апеляційний суд Харківської області частково задовольнив апеляційну скаргу Фонду і постановив, що призначена заявниці сума повинна бути сплачена акціонерним товариством, а не Фондом, залишивши іншу частину рішення без змін.

27 травня 2005 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалість судового розгляду та відсутність ефективних засобів судового захисту.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і ст. 13 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 400 євро відшкодування моральної шкоди та 140 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОТЯЙ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 33645/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOTYAY v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 33645/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1), 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

Заявник у справі – Валерій Васильович Котяй, 1973 р. н.

25 грудня 2003 р. прокуратура почала розслідування кримінальної справи про заподіяння тілесних ушкоджень гр. З.

21 січня 2004 р. заявника було обвинувачено у вчиненні цього злочину і він підписав підписку про невиїзд.

18 квітня 2008 р. Млинівський міський суд визнав заявника винним у вчиненні злочину і засудив його до одного року обмеження волі.

16 грудня 2008 р. Апеляційний суд Рівненської області скасував рішення від 18 квітня 2008 р. і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

29 грудня 2009 р. Млинівський міський суд припинив розгляд у зв'язку із закінченням строку давності.

23 лютого 2010 р. Апеляційний суд Рівненської області скасував рішення від 29 грудня 2009 р. і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції. Справа все ще знаходиться на розгляді суду першої інстанції.

У ході розгляду судові засідання відкладалися один раз через неявку заявника, одного разу на його прохання через хворобу, вісім разів через неявку представника заявника. Двічі слухання було відкладено для того, щоб дати заявнику та/або його представнику можливість вивчити матеріали справи. Заявник подав чотири клопотання про відвід судді. З травня 2004 р. до лютого 2006 р. було призначено чотири засідання, жодне з яких не було проведено. У період з 25 грудня 2006 р. до 14 листопада 2007 р. було призначено три слухання, два слухання були проведені з інтервалом приблизно в п'ять місяців.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості судового розгляду), відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУСІЄНКО проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 26976/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MUSIYENKO v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 26976/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 7 «Ніякого покарання без закону»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;
ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності»;
ст. 3 Протоколу 4 «Заборона вислання громадян».

Обставини справи

У невстановлений день у квітні 1999 р. заявник, Олександр Іванович Мусієнко, подав позов проти державного підприємства «Дзержинськвугілля». Зокрема, він вимагав компенсації за шкоду, спричинену помилками в розрахунках щодо компенсації, пов'язаної із професійним захворюванням. 5 квітня 1999 р. Дзержинський міський суд відкрив провадження за позовом заявника.

15 січня 2002 р. заявник подав новий позов до міського суду проти державного підприємства «Дзержинськвугілля», вимагаючи індексації зарплати.

2 грудня 2002 р. дві справи були об'єднані в одну. 1 липня 2004 р. міський суд відхилив позовні вимоги заявника.

Заявник змінював свої позовні вимоги чотири рази. Дзержинське міське відділення державного страхового фонду від нещасних випадків на виробництві і професійних хвороб вступило у справу як другий відповідач. У період з 7 лютого 2000 р. до 30 травня 2002 р. апеляційний суд чотири рази скасовував рішення суду першої інстанції рішення і відправляв справу на новий розгляд.

10 лютого 2005 р. Апеляційний суд Донецької області скасував рішення від 1 липня 2004 р. у частині, що стосується компенсації у зв'язку із професійним захворюванням. Суд присудив заявнику компенсацію у розмірі 177 грн (25 євро). Заявник оскаржив це рішення в касаційному порядку.

4 червня 2007 р. Верховний Суд передав касаційну скаргу заявника до Апеляційного суду м. Київ, який залишив у силі рішення від 1 липня 2004 р. і 10 лютого 2005 р.

У ході судового розгляду справи були призначені дві судові експертизи, і прийнято ряд процесуальних рішень. Заявник подав

дев'ять клопотань із процедурних питань і одинадцять апеляційних скарг, дві з яких не відповідали процедурним вимогам.

За даними уряду, із сімдесят одного слухання справи від 5 квітня 1999 р. до 9 жовтня 2007 р. дев'ятнадцять було відкладено через неявку представника державного підприємства, одинадцять – на прохання одного або обох відповідачів, шість – на прохання заявника, чотири – через відсутність або хворобу головуючого судді, одне – у зв'язку з неявкою обох сторін, а два були перенесені з інших, незалежних від сторін, причин.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості судового розгляду, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 100 євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАВЛІВ проти України» від 20 січня 2011 р. (заява №35176/08)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PAVLIV v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 35176/08)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 1 «Зобов'язання поважати права людини»;

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 18 «Обмеження у застосуванні обмежень на права».

Обставини справи

20 жовтня 1999 р. заявник, Володимир Володимирович Павлів, подав позов до Червоноградського міського суду проти свого колишнього роботодавця, вимагаючи перерахунку щомісячної допомоги у зв'язку із професійним захворюванням.

27 березня 2001 р. суд призначив перше засідання на 2 квітня 2001 р., яке було відкладено через неявку заявника.

5 червня 2001 р. Червоноградський міський суд залишив позов заявника без розгляду у зв'язку із систематичними неявками до суду.

28 січня 2003 р. заявник подав апеляційну скаргу на рішення від 5 червня 2001 р. Він стверджував, що його не викликали до суду, а він дізнався про судові рішення в січні 2003 р.

28 липня 2003 р. Апеляційний суд Львівської області встановив, що немає ніяких доказів того, що заявника було належним чином повідомлено про час і дату судових засідань, що призначалися з 2 квітня по 5 червня 2001 р. Апеляційний суд скасував рішення від 5 червня 2001 р. і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

1 грудня 2003 р. Червоноградський міський суд задовольнив клопотання відповідача про передачу справи до суду іншої територіальної юрисдикції: до Сокальського районного суду.

30 грудня 2005 р. Сокальський районний суд відхилив вимоги заявника як необґрунтовані. 24 січня 2006 р. заявник оскаржив це рішення.

21 серпня 2006 р. Апеляційний суд Львівської області залишив у силі рішення від 30 грудня 2005 р.

18 жовтня 2006 р. заявник подав касаційну скаргу.

27 грудня 2007 р. Апеляційний суд Хмельницької області, діючи як суд касаційної інстанції, відхилив касаційну скаргу заявника.

У ході розгляду судові засідання відкладалися п'ять разів через неявку заявника або його представника, а також на його прохання про надання документів чи відкладення розгляду справи.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості судового розгляду, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПРОКОПЕНКО проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 5522/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PROKOPENKO v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 5522/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1), 5 (3) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1), 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

Заявник, Олег Миколайович Прокопенко, працював митником на залізничному пункті пропуску Конотоп.

Згідно з даними уряду, 18 лютого 2002 р. проти заявника було порушено кримінальну справу у зв'язку із контрабандою сорока електронних пристроїв одного типу, призначених для військового використання. 9 жовтня 2002 р. і 18 листопада 2002 р., відповідно, у зв'язку із випадком контрабанди проти гр. К. і гр-ка Т. було порушено кримінальну справу.

7 жовтня 2002 р. заявника було заарештовано за підозрою у скоєнні вищевказаного злочину. 10 жовтня 2002 р. Шевченківський районний суд м. Києва призначив заявнику запобіжний захід у вигляді утримання під вартою.

22 листопада 2002 р. справи відносно заявника, гр. К. і гр-ка Т. були об'єднані в одне провадження.

У невстановлений день у березні 2003 року кримінальну справу стосовно заявника було направлено на розгляд до Конотопського міського суду.

4 квітня 2003 р., 22 серпня 2003 р. і 10 жовтня 2003 р. Конотопський міський суд відхиляв клопотання заявника про звільнення з-під варти.

8 грудня 2003 р. Конотопський міський суд визнав заявника винним у контрабанді, зловживанні службовим становищем та

ухиленні від сплати податків. Суд засудив заявника до одинадцяти років позбавлення волі.

15 квітня 2004 р. Апеляційний суд Сумської області скасував це рішення і направив справу на новий розгляд до Кролевецького міського суду, продовживши строк утримання заявника під вартою без зазначення причин.

5 травня 2004 р. Верховний Суд України відхилив клопотання заявника та гр. К. про дозвіл на оскарження рішення суду від 15 квітня 2004 р. у касаційному порядку.

7 грудня 2004 р. заявник подав клопотання про звільнення з-під варти, але йому було відмовлено.

11 квітня 2005 р. заявник звернувся до суду із клопотанням про скасування запобіжного заходу у вигляді утримання під вартою. 14 квітня 2005 р. суд відхилив клопотання.

Згідно з інформацією, наданою урядом, у період з 15 квітня 2005 р. до 31 березня 2006 р. Кролевецький міський суд не призначав слухання справи.

12 травня 2006 р. Кролевецький міський суд визнав заявника винним у контрабанді, зловживанні службовим становищем і ухиленні від сплати податків та засудив його до чотирьох років позбавлення волі з конфіскацією рухомого майна.

10 серпня 2006 р. Апеляційний суд Сумської області залишив у силі вирок від 12 травня 2006 р. із незначними поправками.

8 травня 2007 р. Верховний Суд відхилив клопотання заявника про дозвіл на оскарження вироку суду в касаційному порядку.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) (щодо тривалості попереднього ув'язнення) і ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 600 євро відшкодування моральної шкоди та 48 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУСНАКОВА проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 7575/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF RUSNAKOVA v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 7575/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

22 грудня 1987 р. Нікопольський міський суд визнав заявницю, Руснакову Марію Павлівну, винною у порушенні правил дорожнього руху і засудив її до штрафу і позбавлення водійських прав строком на три роки. Суд задовольнив цивільний позов постраждалого від правопорушення гр. Р. і зобов'язав заявницю виплатити йому компенсацію.

16 лютого 1988 р. Дніпропетровський обласний суд скасував рішення від 22 грудня 1987 р. у частині, що стосувалась вимог Р. про компенсацію. Іншу частину рішення від 22 грудня 1987 р. було залишено без змін.

У липні 1990 р. заявниця подала до Нікопольського міського суду позов проти Р. про відшкодування вартості майна.

У період з липня 1990 р. до вересня 1997 р. справа переглядалася чотири рази.

2 вересня 1997 р. Нікопольський міський суд зобов'язав гр. Р. відшкодувати заявниці вартість майна і судові витрати у розмірі 1 тис. 260 грн. 85 коп.

20 жовтня 1997 р. Дніпропетровський обласний суд скасував рішення від 2 вересня 1997 р. і направив справу на новий розгляд.

12 червня 2000 р. Нікопольський міський суд задовольнив позовні вимоги заявниці. 17 липня 2000 р. Дніпропетровський обласний суд скасував рішення від 12 червня 2000 р. і направив справу на новий розгляд.

28 січня 2003 р. Нікопольський міський суд задовольнив позов заявниці.

22 травня 2003 р. Дніпропетровський обласний суд скасував рішення від 28 січня 2003 р. і припинив провадження по справі. Він постановив, що питання про компенсацію шкоди, завданої транспортному засобу, розглядалося в ході кримінального процесу, і що заявниця повинна була пред'явити претензії саме в ході кримінального процесу. 30 вересня 2004 р. Верховний Суд залишив у силі рішення від 22 травня 2003 р.

У ході цивільного процесу заявниця один раз просила суд відкласти слухання справи. Вона подавала клопотання про призначення експертизи, про виклик експертів, а також про долучення до справи деяких документів. Відповідач не з'являвся до суду дванадцять разів.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро відшкодування моральної шкоди та 10 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕМЕНЮК проти України» від 20 січня 2011 р. (заява № 9476/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SEMENYUK v. UKRAINE of 20 January 2011 (Application no. 9476/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1), 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 8 (1) «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;
ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

Заявницею у справі є Алла Віталіївна Семенюк, 1977 р. н.

10 липня 1998 р. приватна особа М. Б. подала позов до Рівненського міського суду про визнання дійсним договору купівлі-продажу квартири, згідно з яким заявниця та її чоловік продали квартиру М. Б.

У листопаді 1998 р. заявниця подала зустрічний позов про виселення М. Б. та М.А. з квартири.

3 грудня 1998 р. Рівненський міський суд задовольнив позовні вимоги М. Б. Суд визнав зустрічний позов необґрунтованим і відхилив його.

15 березня 1999 р. Рівненський обласний суд скасував рішення від 3 грудня 1998 р. і направив справу на новий розгляд.

22 грудня 2004 р. Рівненський міський суд, слухаючи справу у присутності заявниці та її адвоката, задовольнив позовні вимоги М. Б. і відхилив зустрічний позов заявниці. Суд встановив, що заявниця та її син переїхали зі спірної квартири в травні 1998 р. до батьків заявниці, а вона добровільно передала квартиру М. Б., хоча згодом заявниця відмовилася від нотаріально завіреного договору через розбіжності в поглядах з чоловіком.

17 січня 2005 р. заявниця та її адвокат оскаржили судові рішення від 22 грудня 2004 р.

27 квітня 2005 р. Апеляційний суд Рівненської області відхилив апеляційну скаргу заявниці і залишив у силі рішення від 22 грудня 2004 р.

15 серпня 2005 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявниці.

У ході розгляду суд першої інстанції призначив тридцять одне судові засідання, з яких два не відбулося через неявку заявниці, одне було відкладене на дев'ять днів для того, щоб заявниця вивчила матеріали справи, і одного разу за клопотанням заявниці було оголошено перерву на двадцять три дні. Дев'ятнадцять засідань не відбулися через неявку інших учасників процесу або за їх клопотаннями про перенесення слухань. У період із травня 2000 р. до грудня 2002 р. було призначено п'ять засідань, одне з яких було проведено. У 2003 р. було призначено шість засідань, одне з яких було проведено.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОРТНІК проти України» від 27 січня 2011 р. (заява № 39582/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BORTNIK v. UKRAINE of 27 January 2011 (Application no. 39582/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник, Бортнік Валентин Іванович, 1960 р. н., зараз відбуває покарання у виправній колонії № 32 м. Макіївка.

Пізно ввечері 27 вересня 2002 р. сусіда заявника гр. П. було жорстоко побито в його будинку. Він отримав кілька ножових поранень, зазнав контузії і переломів. Гр. П. помер в лікарні через три дні.

30 вересня 2002 р. міліція порушила кримінальну справу за нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті.

1 жовтня 2002 р. заявника було заарештовано. У письмових заявах він відмовився від адвоката, що не пов'язано з його фінансовим станом.

4 жовтня 2002 р. проти заявника було висунуто обвинувачення, і він визнав себе винним у нанесенні тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті П. Того ж дня Костянтинівський міський суд прийняв постанову про взяття заявника під варту.

13 листопада 2002 р. у ході судово-психіатричної експертизи заявник заявив, що він не винен у злочині, а на нього здійснювали

тиск працівники міліції. Експерти зазначили, що заявник говорив нещиро. Вони також визнали заявника осудним.

21 і 26 листопада 2002 р. заявник заявив, що у суді «буде захищати свої права самостійно». 26 листопада 2002 р. він також визнав себе винним і заявив, що не хотів вбивати П.

25 листопада 2002 р. прокурор міста Костянтинівка вирішив не кваліфікувати дії заявника як вбивство.

14 січня 2003 р. у ході попереднього розгляду справи судом заявник подав клопотання про призначення йому адвоката.

28 січня 2003 р. гр. Анікіна було залучено до справи як адвоката заявника.

26 лютого 2003 р. суд повернув справу на подальше розслідування. Заявник заявив, що він не скоював злочину, який йому інкримінують, а зізнався в ньому тільки тому, що є інвалідом і боявся, що працівники міліції будуть жорстоко поводитись із ним.

11 квітня 2003 р. дії заявника були кваліфіковані як вбивство, вчинене з корисливих мотивів, оскільки характер травм жертви підтвердив намір нападника вбити її.

25 листопада 2003 р. Апеляційний суд Донецької області визнав заявника винним у вбивстві і пограбуванні. Суд засудив його до позбавлення волі строком на тринадцять років з обов'язковим лікуванням від алкоголізму.

18 березня 2004 р. Верховний Суд України залишив у силі вирок щодо заявника. Ні заявник, ні його адвокат не були присутні на слуханнях. Заявника було проінформовано про це рішення 3 серпня 2004 р.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (3) Конвенції (щодо ненадання правової допомоги), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУШКА проти України» від 3 лютого 2011 р. (заява № 29175/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DUSHKA v. UKRAINE of 3 February 2011 (Application no. 29175/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 7 «Ніякого покарання без закону»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник у справі Юрій Ніколаєвіч Душка, 1985 р. н.

18 листопада 2002 р. міліціонери заарештували заявника, який на той час був неповнолітнім, а також його знайомого В. та відвезли їх до відділу міліції для допиту. 19 листопада 2002 р. міліція офіційно порушила кримінальну справу проти заявника за підозрою у грабежі. У грудні 2003 р. заявник постав перед судом за звинуваченням у грабежі. 3 травня 2005 р. Білгород-Дністровський міський суд направив справу на додаткове розслідування. Сторони не надали будь-якої додаткової інформації про результати кримінального розгляду.

За словами заявника, він зазнавав жорстокого поводження з боку працівників міліції, які намагалися змусити його зізнатися в участі у грабежі. 22 листопада 2002 р. він поскаржився до прокуратури, але йому було відмовлено у проведенні судово-медичної експертизи. У період від 22 листопада 2002 р. до 1 квітня 2003 р. мати заявника скаржилася на жорстоке поводження із заявником до різних інстанцій, у тому числі до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і Президента України, але безрезультатно. 1 квітня 2003 р. заявник подав заяву про порушення кримінальної справи до Білгород-Дністровської міжрайонної прокуратури. 11 квітня 2003 р. прокуратура відмовилася порушувати кримінальну справу, встановивши, що немає жодних доказів жорстокого поводження із заявником.

15 квітня 2003 р. заступник начальника Білгород-Дністровського управління Міністерства внутрішніх справ призначив внутрішнє розслідування і дійшов висновку про відсутність факту жорстокого поводження із заявником. 10 січня 2004 р. Білгород-Дністровська районна прокуратура прийняла рішення про відмову у порушенні кримінальної справи за зверненням заявника.

15 січня 2004 р. Білгород-Дністровський міський суд скасував рішення від 11 квітня 2003 р.

9 лютого і 2 березня 2004 р. Білгород-Дністровська районна прокуратура знову відмовилася порушити кримінальну справу. 20 лютого і 6 березня 2004 р., відповідно, ці рішення були скасовані прокуратурою Одеської області та Генеральною прокуратурою, а справу було повернуто на додаткове розслідування.

27 січня 2005 р. Одеське обласне бюро судово-медичних експертиз визначило, що заявнику було завдано травм середньої тяжкості. 5 вересня 2005 р. Білгород-Дністровський районний суд відправив справу на додаткове розслідування. 5 червня 2006 р. Білгород-Дністровська районна прокуратура прийняла рішення про відмову в порушенні кримінальної справи.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 18 тис. євро відшкодування моральної шкоди, а матері заявника – Тетяні Іванівні Душці – 150 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КУЦЕНКО проти України (№2)» від 3 лютого 2011 р. (заява № 2414/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KUTSENKO v. UKRAINE (No. 2) of 3 February 2011 (Application no. 2414/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Зобов'язання поважати права людини»;

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниця, Тамара Ананієвна Куценко, померла в червні 2008 р. Її вдівець, Олег Миколайович Куценко, заявив, що він хотів би продовжити розгляд справи.

14 червня 2000 р. заявниця подала позов до Баглійського районного суду Дніпродзержинська проти Державної виконавчої служби. Вона вимагала відшкодування матеріальної та моральної шкоди у зв'язку з тривалим невиконанням двох рішень, винесених на її користь у справах проти державного підприємства. Підприємство-боржник взяло участь у справі як третя особа.

10 липня 2001 р. Баглійський районний суд відхилив позовні вимоги заявниці.

26 листопада 2001 р. Апеляційний суд Дніпропетровської області скасував рішення від 10 липня 2001 р. через неврахування судом першої інстанції всіх обставин справи і відсутність обґрунтування рішення та направив справу на новий розгляд.

25 вересня 2003 р. Баглійський районний суд відхилив позов заявниці. Він зазначив, що рішення від 15 березня 2000 р. і 25 лютого 2001 р. були виконані в повному обсязі 6 липня 2000 р. і 5 квітня 2002 р. відповідно, і не знайшов жодних порушень із боку виконавчої служби.

30 червня 2004 р. Апеляційний суд Дніпропетровської області відхилив апеляцію заявниці, яку їй довелося повторно подавати двічі для того, щоб забезпечити дотримання процесуальних вимог, і залишив у силі рішення від 25 вересня 2003 р.

26 липня 2004 р. заявниця подала касаційну скаргу. 29 травня 2007 р. Апеляційний суд АР Крим, що діяв як суд касаційної інстанції, виніс ухвалу про відсутність підстав для розгляду справи заявниці в касаційному порядку.

У ході розгляду справи в суді першої інстанції заявниця доповнювала свої вимоги чотири рази. Шість разів розгляд було відкладено на прохання заявниці або через неявку її представника,

що загалом призвело до затримки розгляду приблизно на шість місяців. Шістнадцять разів розгляд було відкладено через неявку інших учасників процесу (відповідач, третя особа, експерти) або на їх прохання, у двох випадках розгляд було відкладено через неявку судді, що загалом призвело до затримки розгляду справи на один рік і п'ять місяців.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості судового розгляду, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТЕБНІЦКІЙ ТА «КОМФОРТ» проти України» від 3 лютого 2011 р. (заява № 10687/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF STEBNITSKIY AND KOMFORT v. UKRAINE of 3 February 2011 (Application no. 10687/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

Першим заявником у справі є Владімір Геннадієвіч Стебніцкій, директор приватного підприємства «Комфорт» – компанії-заявника.

13 грудня 1999 р. і 29 червня 2000 р. Господарський суд Донецької області присудив компанії-заявнику «Комфорт» 27 тис. 159 грн 11 коп. і 30 тис. 786 грн 83 коп. відповідно, які мало сплатити приватне відкрите акціонерне товариство «Ю.». Із листопада 2000 р. до січня 2001 р. Державна виконавча служба м. Єнакієве здійснювала виконавче провадження.

У грудні 2001 р. компанія-заявник подала позов до Господарського суду Донецької області проти Державної виконавчої служби м. Єнакієве, оскаржуючи її бездіяльність при

виконанні рішень суду. 18 червня 2003 р. суд задовольнив позов компанії-заявника і зобов'язав Державну виконавчу службу м. Єнакієве виконати судові рішення. 17 вересня 2003 р. Донецький апеляційний господарський суд залишив це рішення в силі. Рішення від 13 грудня 1999 р. і 29 червня 2000 р. на користь компанії-заявника були виконані до листопада 2003 р.

У невстановлений день компанія-заявник подала позов до Донецького обласного господарського суду проти Державної виконавчої служби м. Єнакієве, вимагаючи 11 тис. 657 грн 42 коп. відшкодування моральної шкоди, спричиненої тривалою затримкою виконання рішень від 13 грудня 1999 р. і 29 червня 2000 р.

3 березня 2004 р. суд відхилив позов компанії-заявника. 18 травня 2004 р. Донецький апеляційний господарський суд залишив це рішення в силі. 17 червня 2004 р. Вищий господарський суд України відмовився розглядати касаційну скаргу компанії-заявника, оскільки не було сплачено судового збору. Компанія-заявник оскаржила це рішення. 3 листопада 2004 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу, подану компанією-заявником, як необґрунтовану.

У період з 2000 до 2002 рр. компанія-заявник подала ряд позовів проти Податкової адміністрації Ворошиловського району, оскаржуючи податкові платежі, штрафи тощо. У червні 2003 р. Податкова адміністрація Ворошиловського району подала до Господарського суду Донецької області позов проти компанії-заявника про визнання останньої фінансово неспроможною. Можливо, компанію-заявника не було проінформовано про розгляд справи.

4 вересня 2003 р., за відсутності представника компанії, суд визнав компанію-заявника фінансово неспроможною за несплату 57 тис. 840 грн 91 коп. податкових платежів до бюджету держави. Ворошилівська районна податкова адміністрація призначила ліквідатора. За даними компанії-заявника, її було проінформовано про це рішення тільки в листі від 10 березня 2004 р.

Згодом компанія-заявник просила суд встановити новий граничний термін для подання апеляції на рішення від 4 вересня 2003 р., але 22 квітня 2004 р. Донецький апеляційний

господарський суд відмовився задовольнити це клопотання. 22 червня 2004 р. Вищий господарський суд України відхилив апеляцію компанії-заявника. 3 листопада 2004 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу, подану компанією-заявником. 19 квітня 2004 р. компанія-заявник звернулася із заявою про перегляд рішення від 4 вересня 2003 р. у зв'язку із нововиявленими обставинами.

27 квітня 2004 р. Господарський суд Донецької області почав розгляд справи компанії-заявника. 30 червня 2004 р. її апеляційну скаргу щодо рішення від 30 квітня 2000 р. було залишено без розгляду, оскільки компанію-заявника було оголошено банкрутом. Остаточне рішення у цій справі було прийнято Верховним Судом України 13 січня 2005 р.

21 жовтня 2005 р. Господарський суд Донецької області відновив розгляд справи, а 13 грудня 2005 р. скасував рішення від 4 вересня 2003 р.

6 квітня 2000 р. податкова міліція порушила кримінальну справу проти першого заявника за ухилення від сплати податків. Пізніше справу було передано до прокуратури для проведення розслідування. 5 липня 2000 р. прокуратура м. Донецька порушила нову справу проти першого заявника за службові фальсифікації і об'єднала її з першою справою.

У період з жовтня 2000 до травня 2003 р. Ворошиловський районний суд м. Донецька провів сім засідань, двадцять сім засідань були відкладені з різних причин. 20 березня 2003 р. суд змінив обвинувачення проти першого заявника на халатність при виконанні посадових обов'язків. 7 травня 2003 р. суд направив справу на додаткове розслідування.

4 липня 2003 р. Апеляційний суд Донецької області скасував це рішення і направив справу до районного суду для розгляду по суті. 13 січня 2004 р. Верховний суд України відхилив касаційну скаргу першого заявника на рішення від 7 травня та 4 липня 2003 р. 17 березня 2004 р. Ворошиловський районний суд м. Донецька направив справу на додаткове розслідування. 14 травня 2004 р. Апеляційний суд Донецької області залишив це рішення в силі. 9 вересня 2004 р. Куйбишевська районна прокуратура закрила кримінальну справу. 5 травня 2005 р. Верховний Суд України

відхилив касаційну скаргу першого заявника на рішення від 17 березня 2004 р.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості кримінального провадження проти першого заявника) та ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції (щодо процедури банкрутства), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити першому заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 4 тис. євро відшкодування моральної шкоди та 33 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДЖАКСИБЕРГЕНОВ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 12343/10)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DZHAKSYBERGENOV v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 12343/10)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 2 Протоколу 4 «Свобода пересування».

Обставини справи

Заявник у справі громадянин Казахстану – Джаксисбергенов Анвар Жанатовіч, 1974 р.н., проживає у м. Києві.

У період з 1998 до 2002 р. заявник працював разом із гр. Жакіяновим, який перебував в опозиції до уряду Казахстану.

Після 2002 р. заявник працював у компанії, що належала Б. Байсакову і З. Байсакову, які були соратниками Жакіянова.

У 2004 р. заявник залишив Казахстан, але продовжував працювати з Б. Байсаковим і З. Байсаковим. Його комерційна діяльність включала співпрацю з «Банком ТуранАлем» («БТА Банк»), який у 2005 – 2009 рр. очолював гр. Аблязов. На початку

2000-х рр. останній брав активну участь у політичній діяльності і був одним із засновників Партії «Демократичний вибір». У 2002 р. гр. Аблязова було засуджено за звинуваченням у корупції.

У лютому 2009 р. «БТА Банк» було націоналізовано через складну фінансову ситуацію. 2 березня 2009 р. проти гр. Аблязова та інших осіб було порушено кримінальну справу за розкрадання грошових коштів організованою групою. 25 грудня 2009 р. дванадцять колишніх співробітників «БТА Банку» були визнані винними і засуджені до позбавлення волі строком від двох до восьми років за розкрадання фінансових ресурсів в особливо великих розмірах.

Водночас влада Казахстану почала кримінальне переслідування тих, хто співпрацював із «БТА Банком».

25 березня 2009 р. Генеральна прокуратура Республіки Казахстан порушила кримінальну справу проти заявника за обвинуваченням в участі разом із керівництвом «БТА Банку» в незаконному привласненні фінансових коштів організованою групою в особливо великих розмірах. Того ж дня Медеоський районний суд м. Алмати видав постанову про арешт заявника, якого було оголошено в національний та міжнародний розшук.

8 липня 2009 р. Генеральна прокуратура Республіки Казахстан надіслала запит українським колегам про видачу заявника.

13 серпня 2009 р. Генеральна прокуратура України попросила Генеральну прокуратуру Республіки Казахстан надати додаткові гарантії дотримання прав заявника.

У листі від 19 серпня 2009 р. Генеральна прокуратура Республіки Казахстан підтвердила, що заявника не буде піддано жорсткому поводженню, і гарантувала дотримання його прав.

15 лютого 2010 р. Генеральна прокуратура України прийняла рішення про тимчасове обмеження права заявника залишати територію України до розгляду запиту щодо його видачі.

18 лютого 2010 р. заявник отримав листа від Генеральної прокуратури України з повідомленням про це рішення.

11 березня 2010 р. Генеральна прокуратура України повідомила Генеральну прокуратуру Республіки Казахстан про тимчасові заходи, призначені судом і попросила надати додаткові гарантії.

29 березня 2010 р. Генеральна прокуратура Республіки Казахстан надала гарантії.

3 березня 2010 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини у зв'язку з можливою екстрадицією його у Казахстан.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 2 Протоколу 4 до Конвенції (щодо свободи пересування), відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУБЕЦЬКА ТА ІНШІ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 30499/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DUBETSKA AND OTHERS v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 30499/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

Перша заявниця, Ганна Павлівна Дубецька, друга заявниця, Ольга Григоріївна Дубецька, третій заявник, Ярослав Васильович Дубецький, четвертий заявник, Ігор Володимирович Найда, і п'ята заявниця, Мирослава Ярославівна Найда, є членами однієї великої родини, що проживає в будинку, який належить першій заявниці (будинок сім'ї Дубецькі-Найди). Цей будинок було побудовано родиною в 1933 р. Решта заявників, Аркадій Васильович Гаврилюк, Ганна Петрівна Гаврилюк, Алла Аркадіївна Ваків, Марія Ярославівна Ваків, Ярослав Йосипович Ваків та Юрій Ярославович Ваків є членами іншої великої родини, що проживає в будинку, побудованому шостим заявником (будинок сім'ї Гаврилюк-Ваків). Звалище сміття Великомоствівської вугільної шахти № 8 (з 2001 р. – шахта «Візейська» ДХК «Львіввугілля») розташоване в 100 метрах від будинків сімей.

У 1979 р. біля села держава відкрила Центральну збагачувальну фабрику «Червоноградська». Спочатку нею управляла державна

компанія «Укрзахідвугілля». У 2001 р. її було здано в оренду ЗАТ «Львівсистеменерго». Внаслідок функціонування фабрики сформувалося 60-метрове звалище в 430 метрах від будинків сім'ї Дубецькі-Найди та в 420 метрах від будинку сім'ї Гаврилюк-Ваків. Це звалище не підлягає приватизації і залишається власністю держави. За даними ряду досліджень, проведених урядовими і неурядовими організаціями, робота фабрики і шахти негативно впливає на навколишнє середовище.

Заявники стверджували, що їхні будинки були пошкоджені, а вони самі страждають від відсутності питної води, деякі із заявників хворіють на хронічні захворювання, пов'язані із діяльністю фабрики, особливо із забрудненням повітря. Вони також заявили, що їхнє невдоволення екологічними факторами впливає на спілкування між членами сім'ї.

3 листопада 1995 р. державні органи вживали заходів для покращення ситуації, але вони не призвели до необхідних результатів. 20 грудня 1994 р. виконавчий комітет Сокальської міської ради відзначив, що вісімнадцять будинків, у тому числі будинки заявників, розташовані в 500-метровій буферній зоні навколо звалища всупереч чинним санітарним нормам. Крім того, він наказав компанії «Укрзахідвугілля» переселити мешканців і знести будинки. Також комітет зобов'язав директора компанії надати заявникам житло до грудня 1996 р. Це рішення не було виконане.

7 квітня 2000 р. Комісія з екологічної безпеки встановила, що вісімнадцять сімей живуть у межах буферної зони фабрики і доручила Міністерству палива і енергетики та місцевим органам виконавчої влади забезпечити їх переселення у 2000 – 2001 рр. У 2001 р. Львівська обласна державна адміністрація, посилаючись на рішення Комісії з екологічної безпеки від 7 квітня 2000 р., включила переселення вісімнадцяти сімей у річний план діяльності (із зазначенням державного бюджету як джерела фінансування).

23 липня 2002 р. сім'я Дубецькі-Найди подала цивільний позов до Червоноградського міського суду, щоб зобов'язати фабрику переселити їх з буферної зони. Згодом державну компанію «Львіввугілля» було залучено до справи як відповідача. 26 грудня 2005 р. Червоноградський суд встановив, що заявники проживають у буферній зоні шахти і зобов'язав ДК «Львіввугілля» переселити

їх. Він також відхилив позовні вимоги заявників проти фабрики. Це рішення не було оскаржене і набрало чинності.

3 травня 2006 р. Державна виконавча служба м. Червонограда розпочала виконавче провадження. 19 червня 2006 р. виконавці оштрафували директора шахти за незабезпечення виконання судового рішення. Останній оскаржив це рішення. 26 червня 2006 р. директор повідомив, що ДК «Львіввугілля» не може виконати рішення суду. Рішення досі залишається невиконаним.

23 липня 2002 р. сім'ї Гаврилюк-Ваків і Дубецькі-Найди подали позов до Червоноградського міського суду, вимагаючи переселення за межі буферної зони фабрики. Згодом ЗАТ «Львівсистеменерго» замінило фабрику як відповідача у судовому розгляді. 21 червня 2004 р. суд відхилив позовні вимоги заявників. 20 липня 2004 р. заявники подали апеляційну скаргу. 28 березня 2005 р. Апеляційний суд Львівської області залишив у силі попереднє рішення. 23 квітня 2005 р. заявники подали апеляцію. 17 вересня 2007 р. Апеляційний суд Хмельницької області відхилив клопотання заявників про дозвіл на подачу апеляції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 8 Конвенції (щодо захисту сімейного та приватного життя від забруднення двох промислових підприємств) і зобов'язав Україну виплатити першому, другому, третьому, четвертому і п'ятому заявникам впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 32 тис. євро, а шостому, восьмому, дев'ятому, десятому, одинадцятому заявникам – 33 тис. євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КІСЕЛЬОВА проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 8944/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KISELYOVA v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 8944/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і Протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 Протоколу 12 «Загальна заборона дискримінації».

Обставини справи

Заявниця у справі Любовь Грігорієвна Кісельова, 1942 р. н., мешканка м. Херсон.

18 серпня 1998 р. заявниця подала позов до Комсомольського районного суду м. Херсон проти лікарні Комсомольського району м. Херсон, щоб отримати відшкодування у зв'язку з професійним захворюванням та за моральну шкоду. У період з 23 вересня 1998 р. до 22 лютого 2005 р. заявниця подала сім додаткових позовних вимог, загальна грошова сума її вимог склала 102 тис. 225 грн (14 тис. 312 євро). 15 червня 2005 р. заявниця подала скаргу до Апеляційного суду Херсонської області щодо прискорення розгляду її справи. Жодної інформації про рішення апеляційного суду немає.

21 листопада 2005 р. районний суд частково задовольнив вимоги заявниці. 14 грудня 2005 р. заявниця повідомила суд, що не може бути присутньою на слуханні справи у зв'язку із хворобою. 4 квітня 2006 р. апеляційний суд залишив у силі рішення суду першої інстанції. 31 травня 2006 р. заявниця подала касаційну скаргу.

Рішенням від 26 вересня 2006 р. Верховний Суд залишив у силі рішення судів нижчої інстанції. За даними уряду, у період з 18 серпня 1998 р. до 26 вересня 2006 р. було проведено двадцять чотири судових засідання і призначено три експертизи. Заявниця подала три клопотання з процедурних питань і шість скарг.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) (щодо тривалості судового засідання), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 100 євро за моральну шкоду.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАРЧЕНКО проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 24857/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MARCHENKO v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 24857/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

Перша заявниця, Людмила Іванівна Марченко, є матір'ю двох інших заявниць – Світлани Вікторівни Марченко (Мацеківської) і Божени Вікторівни Марченко.

З 1987 р. перша заявниця мешкала в одному будинку з М., її чоловіком, О. Н., її свекрухою і другою заявницею. У 1988 р. народилася третя заявниця. У 1989 р. О. Н. отримала право власності на будинок. У 1992 р. М. помер. У 2000 р. О. Н. уклала договір дарування з О. О. і передала йому право власності на будинок.

У серпні 2000 р. перша заявниця подала до Макарівського районного суду від свого імені та від імені двох інших заявників позов проти О. Н. і О. О. про поділ будинку і визнання частково недійсним договору дарування.

20 жовтня 2000 р. суд призначив судову експертизу і призупинив розгляд справи.

Отримавши результати експертизи 3 травня 2001 р., суд відновив розгляд 28 травня 2001 р. 6 серпня 2001 р. суд частково задовольнив позов заявників. 31 серпня 2001 р. О. Н. і О. О. оскаржили це рішення.

12 жовтня і 14 грудня 2001 р. Апеляційний суд Київської області повернув апеляційну скаргу до суду першої інстанції у зв'язку із невідповідністю процесуальним вимогам. 6 листопада і 16 грудня 2001 р. суд першої інстанції надав час для виправлення недоліків. 13 лютого 2002 р. суд першої інстанції залишив

апеляційну скаргу без розгляду у зв'язку із невідповідністю процесуальним вимогам.

21 травня 2002 р. апеляційний суд скасував це рішення і направив справу до суду першої інстанції для вирішення питання про допустимість апеляційної скарги, поданої О. Н. та О. О.

1 липня 2002 р. Макарівський районний суд направив апеляційну скаргу на розгляд до апеляційного суду.

11 жовтня 2002 р. Апеляційний суд Київської області скасував рішення від 6 серпня 2001 р. і направив справу на новий розгляд до Макарівського районного суду.

18 квітня 2003 р. суд призупинив провадження у справі на прохання заявників.

22 серпня 2003 р. Макарівський районний суд прийняв постанову про відновлення розгляду.

13 лютого 2004 р. суд виніс рішення на користь заявників.

10 березня 2004 О. Н. і О.О. оскаржили рішення суду. 4 червня 2004 р. апеляційний суд скасував рішення суду першої інстанції.

5 липня 2004 р. заявники подали касаційну скаргу на рішення суду апеляційної інстанції.

9 листопада 2006 Верховний Суд відхилив касаційну скаргу.

Із шістнадцяти засідань у справі чотири були перенесені за клопотаннями заявників або через їхню неявку, ще чотири – за клопотаннями відповідачів або через їхню неявку, а три – у зв'язку з необхідністю виклику свідків, вивчення доказів або інформації.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (у зв'язку з тривалістю судового розгляду), відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЛЄШКОВ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 37789/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PLESHKOV v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 37789/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 5 (1), 5 (3), 5 (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 17 «Заборона зловживання правами»;

ст. 2 (1) Протоколу 7 «Право на оскарження в кримінальних справах»;

ст. 3 Протоколу 7 «Відшкодування в разі судової помилки».

Обставини справи

29 травня 2003 р. було порушено кримінальну справу проти заявника, Плєшкова Євгенія Владіславовіча, що мешкає в м. Белгород (Російська Федерація), а також інших осіб за підозрою в торгівлі людьми. 31 травня 2003 р. заявника було заарештовано.

30 липня 2003 р. Київський районний суд м. Харкова звільнив його під підписку про невиїзд.

21 листопада 2003 р. досудове слідство було завершене і справу направлено до суду першої інстанції, який почав розгляд 10 грудня 2003 р.

25 травня 2004 р. Київський районний суд м. Харкова задовольнив клопотання прокурора про взяття заявника під варту.

Заявник неодноразово безуспішно звертався до суду із клопотаннями про звільнення під підписку про невиїзд. Він стверджував про відсутність доказів його вини та вказував, що проти нього раніше ніколи не висувалося кримінальне обвинувачення, і що він отримав кілька урядових нагород. Крім того, заявник посилався на те, що він має постійне місце

проживання, його літні батьки потребують піклування, і що стан його здоров'я під час перебування під вартою погіршився.

24 вересня 2004 р., 13 і 15 квітня, 31 травня і 5 грудня 2005 р. Київський районний суд Харкова відхилив клопотання заявника.

Заявник безуспішно скаржився на тривалість судового розгляду до Ради суддів України, Харківського апеляційного суду та інших органів влади.

31 липня 2006 р. Київський районний суд Харкова визнав заявника винним у торгівлі людьми, виробництві і розповсюдженні порнографічних матеріалів та засудив його до десяти років позбавлення волі із заборонаю працювати у сфері виробництва фільмів, відео чи комп'ютерних програм, а також їх розповсюдження.

13 лютого 2007 р. Харківський апеляційний суд скасував це рішення і направив справу до суду першої інстанції на новий розгляд. Він звільнив обвинувачених під підписку про невиїзд.

13 березня 2007 р. Харківський апеляційний суд вирішив розглядати справу як суд першої інстанції. 12 квітня 2007 р. він направив справу до Харківської обласної прокуратури на додаткове розслідування. 10 липня 2007 р. Верховний Суд скасував постанову від 12 квітня 2007 р.

27 вересня 2007 р. Харківський апеляційний суд розпочав розгляд справи. 4 і 16 жовтня 2007 р. суд відклав слухання через неявку заявника. 24 жовтня 2007 р. суд прийняв рішення про поміщення заявника під варту.

Справа залишається на розгляді Харківського апеляційного суду.

Заявник визнав, що він втік і заявив, що причиною цьому є недовіра до української судової системи.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 5 (3), ст. 5 (4), ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 4 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕРЯВІН ТА ІНШІ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява №4909/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SERYAVIN AND OTHERS v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 4909/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

Заявники, Олександр Валеріанович Серявін, Ірина Миколаївна Коломієць та Лариса Вікторівна Логвінова, є власниками та мешканцями квартир у багатоквартирному будинку. До 1998 р. всі квартири у будинку, крім трьох (із близько п'ятдесяти), були приватизовані їхніми мешканцями відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду». Три неприватизовані квартири залишилися в муніципальній власності.

29 квітня 1998 р. Київська міська державна адміністрація надала Н. Н. право провести ремонт горища будинку і збудувати мансардний поверх із подальшим отриманням права власності на відремонтовані і побудовані приміщення за умови, що мешканці будинку дадуть свою згоду на проект.

29 травня 1998 р. Н. Н. підписала інвестиційний договір на реконструкцію та будівництво з Державним підприємством із утримання житлового фонду Радянського району м. Києва. Відповідно до договору, будинок є муніципальною власністю, і державна адміністрація надала Н. Н. право на проведення будівельних робіт. Згодом В. Г. стала стороною цього договору як другий інвестор. Ні до заявників, ні до інших власників квартир не зверталися з приводу надання згоди на проект. Власники квартир безуспішно зверталися до різних органів влади, виступаючи проти будівельних робіт.

У липні 2001 р. власники квартир створили Асоціацію власників, до якої приєдналися заявники.

У квітні 2002 р. інвестори розпочали будівельні роботи у будинку.

За словами заявників, будівельні роботи завдали шкоди їхнім квартирам (тріщини на стелі і стінах, залиття квартир, падіння шматків штукатурки).

У жовтні 2002 р. Асоціація подала позов до Святошинського районного суду м. Києва з проханням анулювати інвестиційний договір та зобов'язати інвесторів повернути горище до попереднього стану. Заявники, які були представлені Асоціацією, згодом приєдналися до позову від свого власного імені, як і два інших власники квартир.

Шевченківська районна державна адміністрація (наступник Радянської районної державної адміністрації) подала зустрічний позов, щоб суд заборонив позивачам втручатися в будівельні роботи і оголосив недійсною їхню відмову надати згоду на будівельні роботи.

У невстановлений день Святошинський районний суд виніс рішення про призупинення будівельних робіт у зв'язку із судовим спором. Проте роботи були продовжені і завершені 6 грудня 2002 р.

26 грудня 2002 р. Шевченківська районна рада надала інвесторам право власності на відремонтовані і побудовані приміщення. У невстановлений день заявники та Асоціація змінили свої вимоги, просячи суд скасувати це рішення.

29 січня 2003 р. Святошинський районний суд відхилив позовні вимоги заявників та Асоціації і задовольнив зустрічний позов державної адміністрації.

У лютому 2003 р. позивачі подали апеляційну скаргу на це рішення.

14 квітня 2003 р. Київський міський апеляційний суд відхилив апеляційну скаргу.

Заявники подали касаційну скаргу на рішення суду.

13 серпня 2003 р. Верховний Суд відхилив клопотання позивачів про дозвіл на подання касаційної скарги на рішення суду.

Згодом заявники безуспішно намагалися домогтися позачергового розгляду своїх позовних вимог.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо ненадання належних пояснень у рішенні суду), ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції (у зв'язку з укладенням договору про реконструкцію горища без згоди заявників, а також позбавлення заявників доступу до нього), відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КЛИМЕНКО проти України» від 17 лютого 2011 р. (заява № 15935/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KLIMENKO v. UKRAINE of 17 February 2011 (Application no. 15935/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

25 березня 1998 р. заявницю, Зою Антонівну Кліменко, було звільнено з посади начальника відділу державного банку «О.». 21 квітня 1998 р. вона подала позов проти банку, вимагаючи відновлення на посаді і відшкодування матеріальної та моральної шкоди.

14 грудня 1998 р. Гагарінський районний суд м. Севастополя оштрафував банк за три неявки до суду.

13 січня 1999 р. районний суд частково задовольнив позов заявниці.

13 квітня 1999 р. Севастопольський міський суд (з червня 2001 року – Апеляційний суд м. Севастополь) скасував це рішення і повернув справу до районного суду, який 17 лютого 2000 р. відхилив позов заявниці. Це рішення було залишено в силі апеляційним судом 21 березня 2000 р.

20 листопада 2002 р. Верховний Суд України скасував рішення суду нижчої інстанції і направив справу до районного суду, який рішенням від 24 травня 2004 р. частково задовольнив позов

заявниці, присудивши їй 114 тис. 837 грн (17 тис. 226 євро) і 50 тис. грн (7 тис. 500 євро) відшкодування матеріальної і моральної шкоди.

6 серпня 2004 р. апеляційний суд змінив це рішення, знизивши суму відшкодування моральної шкоди до 5 тис. грн. (750 євро). Це рішення було виконано в лютому 2005 р.

9 листопада 2005 р. Верховний Суд скасував рішення судів нижчої інстанції щодо відшкодування моральної шкоди, залишивши в силі іншу частину рішення.

26 червня 2006 р. районний суд наказав заявниці відшкодувати відповідачу 5 тис. грн. 31 серпня 2006 р. апеляційний суд скасував це рішення. Сторони не оскаржили його.

У ході судового розгляду заявниця змінювала свої вимоги тричі, подала одне клопотання з процесуальних питань і п'ять апеляційних скарг та доповнень до апеляцій.

За даними уряду, із 37 засідань, запланованих у період з 22 квітня 1998 р. до 21 березня 2000 р. та з 20 листопада 2002 р. до 31 серпня 2006 р., сім засідань було відкладено через неявку відповідача, три – у зв'язку з неявкою заявниці і одне – через неявку обох сторін.

12 січня 1999 р. прокурор Нахімовського району Севастополя порушив кримінальну справу проти заявниці за підозрою у зловживанні владою. До 28 грудня 2001 р. розслідування припинялося і відновлювалося тричі.

31 травня 2008 р. розслідування було відновлено вчетверте. 15 липня 2008 р. це рішення було скасовано Нахімовським районним судом Севастополя. 31 липня 2008 р. апеляційний суд залишив у силі рішення районного суду. Розслідування тривало близько двох років і двох місяців.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (у зв'язку з тривалістю судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 27 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУДИЧ проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 48874/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF RUDYCH v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 48874/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

У невстановлений день у квітні 1998 р. заявник, Микола Васильович Рудич, подав позов проти колективного фермерського господарства «Б.», вимагаючи відшкодування матеріальних збитків, спричинених внаслідок неправильного розрахунку відшкодування у зв'язку з професійною хворобою, яке виплачувалося з 1982 р.

Рішенням від 28 грудня 1998 р. суд відхилив позов заявника. 6 квітня 1999 р. Апеляційний суд Київської області скасував це рішення і направив справу на новий розгляд.

20 квітня 2000 р. Макарівський районний суд призначив бухгалтерську експертизу. Суд провів наступне слухання лише 2 червня 2003 р.

4 липня 2003 р. Макарівське відділення Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України («Фонд») було долучене до справи як другий відповідач, а «Б.» було замінено його правонаступником – приватною компанією «Л.».

21 жовтня 2003 р. Макарівський районний суд відхилив позов заявника про відшкодування збитків, які після зміни заявником позовних вимог склали за його оцінкою 16 тис. 18 грн (2 тис. 563 євро). 9 січня 2004 р. апеляційний суд залишив це рішення в силі. 9 лютого 2004 р. заявник подав касаційну скаргу. 17 травня 2006 р. Верховний Суд її відхилив.

За даними уряду, у ході судового розгляду заявник подав одне клопотання з процесуальних питань і три апеляційні скарги, одна з

яких не відповідала процесуальним вимогам. Із шістнадцяти засідань, призначених у період з квітня 1998 р. до травня 2006 р., шість було відкладено з невідомих причин, два – перенесені або на прохання заявника або через його неявку, одне відкладене через неявку відповідача, одне засідання було відкладене для того, щоб сторони досягли мирової угоди, а два були перенесені з інших причин, не залежних від сторін.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (у зв'язку з тривалістю судового розгляду), відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХАРЧЕНКО проти України» від 10 лютого 2011 р. (заява № 40107/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KHARCHENKO v. UKRAINE of 10 February 2011 (Application no. 40107/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), 5 (3), 5 (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту».

Обставини справи

Заявник у справі – Леонід Петрович Харченко, 1958 р. н., мешкає у м. Київ.

21 квітня 2000 р. прокурор Ватутінського району м. Києва порушив кримінальну справу стосовно розкрадання коштів компанії Р. Заявник спочатку був свідком у справі. 4 квітня 2001 р. прокурор Ватутінського району порушив кримінальну справу проти заявника за підозрою у розкраданні коштів. 7 квітня 2001 р. прокурор Ватутінського району прийняв рішення про затримання заявника за підозрою у вчиненні злочину.

17 травня 2001 р. слідчим порушено ще одну кримінальну справу проти заявника за підозрою в його участі у розкраданні, яка була приєднана до першої кримінальної справи проти заявника. 3 червня 2001 р. той самий прокурор прийняв рішення про продовження утримання заявника під вартою до 4 липня 2001 р. 14 вересня 2001 р. заявника було обвинувачено у крадіжці. 28 вересня 2001 р. прокурор Ватутінського району затвердив обвинувальний висновок. Справу було передано для розгляду по суті до Ватутінського районного суду м. Києва.

26 вересня 2001 р. адвокат заявника подав клопотання до Ватутінського районного суду про негайне звільнення заявника. 15 жовтня 2001 р. суддя К. прийняв рішення про те, що кримінальну справу стосовно заявника слід направити на додаткове розслідування. Він також відхилив клопотання заявника про звільнення з-під варти від 26 вересня 2001 р.

29 січня 2002 р. Апеляційний суд м. Києва скасував рішення від 15 жовтня 2001 р. і направив справу на розгляд по суті до Деснянського районного суду м. Києва (колишній Ватутінський районний суд м. Києва). 11 березня 2002 р. адвокат заявника звернувся з клопотанням до Деснянського районного суду про звільнення заявника з-під варти. Це клопотання було відхилене. 29 квітня 2002 р. Деснянський районний суд прийняв постанову про направлення справи на додаткове розслідування. Суд також продовжив строк утримання заявника під вартою. 23 липня 2002 р. апеляційний суд скасував рішення та направив справу на повторний розгляд по суті. У серпні 2002 р. апеляційний суд прийняв рішення про передачу кримінальної справи з Деснянського районного суду до Голосіївського районного суду м. Києва.

28 серпня 2002 р. Голосіївський районний суд м. Києва призначив слухання у справі на 13 вересня 2002 р. 14 жовтня 2002 р. суддя С. відновила розгляд справи по суті. Суд відхилив клопотання заявника про звільнення з-під варти.

17 жовтня 2002 р. сторона захисту заявила про відвід судді С.

24 грудня 2002 р. суддя С. Голосіївського районного суду прийняла постанову про передачу справи на додаткове розслідування. Вона також постановила, що немає жодних підстав для зміни запобіжного заходу відносно заявника. 13 березня 2003 р.

апеляційний суд скасував рішення від 24 грудня 2002 р. і повернув справу до Голосіївського районного суду для розгляду по суті. Він також прийняв постанову про продовження строку утримання заявника під вартою.

28 липня 2003 р. Верховний Суд відхилив клопотання заявника про дозвіл на подачу апеляції. 4 серпня 2003 р. прокурор Деснянського району звільнив заявника з-під варти під підписку про невиїзд. 24 жовтня 2003 р. кримінальну справу було відкладено, оскільки один із підозрюваних перебував у розшуку. 30 грудня 2003 р. слідчий Деснянської районної прокуратури закрив кримінальну справу проти заявника майже за всіма пунктами обвинувачення, окрім двох, через відсутність доказів його участі у злочині. 18 вересня 2004 р. слідчий Деснянського райвідділу міліції закрив кримінальну справу проти заявника.

У період з 20 квітня 2001 р. до 4 серпня 2003 р. заявник утримувався у Київському СІЗО № 13, де, на думку заявника, були погані умови утримання і недостатнє медичне лікування. За даними уряду, умови утримання в камерах були задовільними. За інформацією уряду, заявник пройшов повне медичне обстеження після прибуття в СІЗО 20 квітня 2001 р., а також 16 листопада 2001 р., 24 квітня 2002 р. і 15 квітня 2003 р. Він жодного разу не скаржився на здоров'я, та його було поставлено на диспансерний облік у зв'язку з хронічною хворобою. 15 січня 2003 р. заявника було оглянуто кардіологом, який виявив, що у нього ішемічна хвороба серця і стенокардія.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 (щодо умов утримання заявника у СІЗО), ст. 5 (1), ст. 5 (3), ст. 5 (4) Конвенції (щодо незаконності та тривалості ув'язнення заявника), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 20 тис. євро за моральну шкоду.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АВРАМЕНКО проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 24685/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF AVRAMENKO v. UKRAINE of 3 March 2011 (Application no. 24685/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

28 травня 1998 р. заявник, Ігор Іванович Авраменко, подав до міжрайонного суду позов проти свого колишнього роботодавця про стягнення заборгованості із заробітної плати та відповідних платежів.

6 грудня 1999 р. суд відхилив позов заявника. Заявник подав касаційну скаргу.

12 січня 2000 р. Верховний Суд скасував рішення від 6 грудня 1999 р. і направив справу на новий розгляд, встановивши, що суд нижчої інстанції неправильно застосував закон.

14 листопада 2000 р. міжрайонний суд частково задовольнив вимоги заявника.

14 грудня 2000 р. той самий суд скасував рішення від 14 листопада 2000 р. у зв'язку з нововиявленими обставинами.

31 травня 2001 р. суд частково задовольнив вимоги заявника. Він подав касаційну скаргу. 21 листопада 2001 р. Верховний Суд скасував рішення від 31 травня 2001 р. і направив справу на новий розгляд до міжрайонного суду.

20 грудня 2001 р. Верховний Суд направив справу заявника до Оболонського районного суду м. Києва.

17 травня 2002 р. районний суд частково задовольнив вимоги заявника. Заявник оскаржив це рішення.

19 серпня 2002 р. Апеляційний суд м. Києва скасував рішення від 17 травня 2002 р. і направив справу на новий розгляд. 28 лютого 2003 р. Оболонський районний суд м. Києва призупинив розгляд справи у зв'язку із проблемами заявника зі здоров'ям, що

перешкоджали його участі у засіданнях. 7 травня 2003 р. Апеляційний суд м. Києва скасував постанову від 28 лютого 2003 р. і направив справу до суду першої інстанції.

4 серпня 2003 р. Оболонський районний суд м. Києва задовольнив позов заявника як щодо поновлення на раніше займаній посаді, так і щодо компенсації за збитки, присудивши йому 34 тис. 472 грн 11 коп.: заборгованість із заробітної плати і відповідні платежі, а також відшкодування моральної шкоди.

25 листопада 2003 р. Апеляційний суд м. Києва скасував рішення від 4 серпня 2003 р. і направив справу на новий розгляд. 21 червня 2004 р. Оболонський районний суд відхилив позов заявника про відновлення на посаді як такий, що поданий із порушенням процесуальних строків, частково задовольнив його вимоги про стягнення заборгованості із заробітної плати та відповідні платежі, присудивши йому 732 грн 08 коп., і відхилив решту його вимог. Заявник оскаржив це рішення.

1 жовтня 2004 р. Апеляційний суд м. Києва залишив у силі рішення від 21 червня 2004 р. 28 жовтня 2004 р. заявник подав касаційну скаргу на це рішення. 18 грудня 2006 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявника і залишив у силі рішення від 21 червня і 1 жовтня 2004 р.

У ході судового розгляду заявник доповнював свої вимоги 12 квітня і 13 грудня 2000 р., 25 січня 2001 р. і 23 березня 2002 р.

22 квітня 1999 і 28 лютого 2002 р. він безуспішно клопотав про усунення судді від справи. Заявник двічі не з'являвся на судові засідання, двічі просив суд відкласти слухання і подав кілька клопотань про отримання копій документів, що мають відношення до справи. Відповідач не з'являвся на судові засідання п'ять разів.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості судового розгляду і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 100 євро відшкодування моральної шкоди та 22 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЖУКОВСКИЙ проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 31240/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ZHUKOVSKIY v. UKRAINE of 3 March 2011 (Application no. 31240/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1), 6 (2), 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі Андрей Васильєвич Жуковській, 1979 р. н.

У 1996 р. заявник переїхав з України до Республіки Саха (Росія).

21 червня 1998 р. у місті Якутськ (Росія) було вбито гр. Г. За словами заявника, вбивство було скоєно гр. Гл., а заявник тільки допомагав перевозити і ховати тіло.

14 вересня 1998 р. міліція порушила кримінальну справу за фактом вбивства гр. Г. Того ж дня заявника було заарештовано і допитано як підозрюваного у вчиненні злочину. Він показав міліції місце, де було заховано обезголовлений труп гр. Г. 10 жовтня 1998 р. подруга заявника, пані Р., вказала міліції місце, де було сховано голову вбитого гр. Г.

Під час розслідування були проведені судово-медичні експертизи і допити, у тому числі перехресні допити заявника і деяких свідків.

12 лютого 1999 р. заявника було звільнено під підписку про невийзд.

11 березня 1999 р. гр. Гл. було заарештовано. Наступного дня заявник порушив умови підписки про невийзд і поїхав до України.

19 листопада 1999 р. Верховний Суд Республіки Саха (Росія) засудив гр. Гл. до позбавлення волі строком на п'ятнадцять років за вбивство гр. Г. Це рішення Верховний Суд Росії залишив у силі, воно стало остаточним 19 квітня 2000 р.

2 грудня 1999 р. Генеральна прокуратура Російської Федерації звернулася до Генеральної прокуратури України відповідно до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних,

сімейних і кримінальних справах 1993 р. («Мінської Конвенції») щодо розслідування кримінальної справи проти заявника за злочин, скоєний на території Росії, оскільки заявник, як громадянин України, не підлягає передачі до Росії.

4 квітня 2001 р. заявника було заарештовано у зв'язку з іншою кримінальною справою. 31 липня 2001 р. Чорнобаївський районний суд засудив його до шести місяців позбавлення волі. 25 вересня 2001 р. Апеляційний суд Черкаської області залишив це рішення в силі.

4 жовтня 2001 р. на виконання запиту від 2 грудня 1999 р. заявнику було висунуто обвинувачення у вбивстві, скоєному на території Росії в червні 1998 р.

18 грудня 2001 р. Апеляційний суд Черкаської області, виступаючи як суд першої інстанції, провів перше слухання у кримінальній справі проти заявника. Адвокат заявника просив суд викликати і допитати свідків, які брали участь у судових розглядах на території Росії, а також гр. Гл. Апеляційний суд Черкаської області викликав свідків 15 січня та 19 лютого 2002 р.

22 лютого 2002 р. Апеляційний суд Черкаської області задовольнив клопотання адвокатів заявника щодо перехресного допиту свідків, які жили в Росії.

6 березня 2002 р. та 19 квітня 2002 р. у порядку, передбаченому Європейською конвенцією про взаємну правову допомогу у кримінальних справах, суд направив до Міністерства юстиції України звернення про відправлення російській владі запиту про допит дев'яти громадян, які проживають у Росії, або забезпечення їхньої явки до суду. Допити відбулися у лютому та березні 2003 р.

29 липня 2003 р. Апеляційний суд Черкаської області визнав заявника винним у вбивстві і засудив його до чотирнадцяти років позбавлення волі. 18 листопада 2003 р. Верховний Суд України залишив рішення в силі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1), 6 (3) Конвенції (щодо несправедливості судового розгляду та відсутності можливості допитати свідків), відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МЕРКУЛОВА проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 21454/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MERKULOVA v. UKRAINE of 3 March 2011 (Application no. 21454/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1), 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 10 «Свобода вираження поглядів»;

ст. 14 «Заборона дискримінації».

Обставини справи

Заявниця у справі Меркулова Наталія Володимирівна, 1955 р. н.

30 квітня 1997 р. гр. А. Ю. побив сина заявниці Олександра Ланецького. Наступного дня О. Ланецького було госпіталізовано. 14 травня 1997 р. він помер у лікарні.

15 травня 1997 р. Білозерська районна прокуратура порушила кримінальну справу проти А. Ю. за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень Олександрю Ланецькому. Того ж дня заявницю було залучено до справи як потерпілу. 19 травня 1997 р. А. Ю. було звільнено під підписку про невіїзд. 20 травня 1997 р. медичний експерт надав висновок, згідно з яким смерть Олександра Ланецького було викликано травмами, завданими йому А. Ю.

16 жовтня 1997 р. було надано інший висновок, що містив таку ж оцінку. 27 жовтня 1997 р. суд прийняв до розгляду цивільний позов заявниці.

У період з травня до листопада 1997 р. слідчі органи проводили численні допити свідків, два відтворення подій на місці злочину й інші заходи. 17 листопада 1997 р. справу було передано до суду. 20 березня 1998 р. Новокаховський міський суд повернув справу на додаткове розслідування.

У невстановлений день А. Ю. зник, і 16 квітня 1998 р. його було оголошено в розшук. У ряді випадків заявниця скаржилася до різних інстанцій на бездіяльність міліції під час розшуку А. Ю.

Після зникнення А. Ю. кримінальну справу проти нього було закрито. 27 серпня 2000 р. і 20 листопада 2001 р. Генеральна прокуратура визнала, що міліція не здійснила всіх необхідних заходів для місцезнаходження А. Ю.

У травні 2003 р. заявниця подала цивільний позов проти Херсонського обласного УМВС та Державного казначейства про відшкодування збитків, спричинених бездіяльністю міліції при розслідуванні справи проти А. Ю. Її позовні вимоги були відхилені судами трьох рівнів, остаточне рішення було прийнято 5 жовтня 2005 р. Верховним Судом України.

19 червня 2003 р. А. Ю. було заарештовано в Магаданській області Росії та поміщено під варту. 6 жовтня 2003 р. Магаданський обласний суд звільнив А. Ю. після закінчення терміну, встановленого положеннями відповідних двосторонніх договорів про видачу для підготовки необхідних документів. 17 листопада 2003 р. Генеральна прокуратура Російської Федерації дала згоду на видачу А. Ю. Україні. 8 червня 2004 р. А. Ю. було заарештовано в Самарі (Росія) і у серпні 2004 р. передано Україні.

10 листопада 2004 р. справу було направлено до Комсомольського районного суду м. Херсон. 30 листопада 2005 р. нова експертна комісія зробила висновок про відсутність прямого причинно-наслідкового зв'язку між травмами сина заявниці та його смертю. 3 травня 2006 р. Комсомольський районний суд визнав А. Ю. винним у нанесенні тяжких тілесних ушкоджень сину заявниці, що призвели до його смерті. Суд засудив А. Ю. до семи років позбавлення волі і частково задовольнив цивільний позов заявниці проти А. Ю.

1 вересня 2006 р. Апеляційний суд Херсонської області змінив це рішення. Суд перекваліфікував дії А. Ю., визначивши їх як заподіяння тілесних ушкоджень середньої тяжкості, і засудив його до двох з половиною років позбавлення волі. Крім того, він направив справу за цивільним позовом заявниці на новий розгляд до суду першої інстанції.

27 листопада 2007 р. Верховний Суд України скасував рішення від 1 вересня 2006 р. 4 квітня 2008 р. Апеляційний суд Херсонської області засудив А. Ю. до позбавлення волі строком на два з половиною роки і направив справу за цивільним позовом заявниці

на новий розгляд до суду першої інстанції. 26 травня 2009 р. Верховний Суд скасував це рішення і направив справу на новий розгляд до апеляційного суду.

4 серпня 2009 р. Апеляційний суд Херсонської області скасував вирок від 3 травня 2006 р. і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції. 29 березня 2010 р. Комсомольський районний суд визнав А. Ю. винним у заподіянні тяжких тілесних ушкоджень сину заявниці і засудив його до семи років позбавлення волі. Він присудив заявниці 3 тис. 534 грн. 50 коп. відшкодування матеріальної шкоди і 50 тис. грн. відшкодування моральної шкоди. 13 липня 2010 р. Апеляційний суд Херсонської області залишив це рішення в силі. Сторони не повідомили суд про те, чи рішення апеляційного суду стало остаточним, чи на це рішення було подано касаційну скаргу.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 2, ст. 6 (1), ст. 13 Конвенції (зокрема, у зв'язку з неналежним розслідуванням загибелі сина заявниці та надмірною тривалістю судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 12 тис. євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОЛЕСНИКОВА проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 7536/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOLESNIKOVA v. UKRAINE of 3 March 2011 (Application no. 7536/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 2 (1) «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 4 (1) «Заборона рабства та примусової праці»;

ст. 5 (1) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 17 «Заборона зловживання правами».

Обставини справи

Заявниця у справі, Валентина Єгоровна Колеснікова, 1958 р. н., проживає у м. Слов'янськ.

У грудні 1994 р. заявницю було травмовано під час роботи на державному підприємстві «Донецька залізниця», вона стала частково непрацездатною. Незабаром після цього компанія добровільно взяла на себе повну відповідальність за вказаний випадок.

У грудні 1995 р. заявниця подала позов проти Ч., головного лікаря лікарні, де вона лікувалася після того, як отримала травму, щодо компенсації збитків, завданих у зв'язку із відсутністю належного медичного лікування. У рішенні від 24 квітня 1996 р. Слов'янський міський суд відхилив її позов. 6 червня 1996 р. і 28 березня 2003 р. Донецький обласний суд (із червня 2001 року Апеляційний суд Донецької області) і Верховний Суд України, відповідно, залишили це рішення в силі.

6 грудня 1996 р. заявниця подала до міського суду чотири окремі позови проти державного підприємства, вимагаючи: виплати заборгованості із заробітної плати, компенсації витрат на медичне обслуговування і вартості санаторного ваучера; анулювання догани; виплати коштів у зв'язку з травмою на виробництві, а також призначення на певну посаду. 17 квітня 1997 р. вона подала п'ятий позов, вимагаючи призначення на певну посаду на підприємстві.

5 травня 1997 р. заявницю було звільнено за систематичне невиконання своїх обов'язків.

27 травня 1997 р. вона подала шостий позов, вимагаючи відновлення на посаді та відшкодування збитків.

3 червня 1997 р. міський суд повернув заявниці четвертий позов. 17 червня 1997 р. він залишив другий позов без розгляду через неявку позивача. У невстановлений день у липні 1997 р. суд призначив перше слухання за позовом заявниці.

15 жовтня 1997 р. Донецький обласний суд скасував рішення від 17 червня 1997 р. У рішенні від 11 червня 2003 р. міський суд

відхилив позов заявниці, у тому числі щодо вимоги виплатити їй 183 тис. 183 грн (29 тис. 309 євро) відшкодування шкоди. 3 лютого і 17 грудня 2004 р. Апеляційний суд Донецької області і Верховний Суд залишили це рішення в силі. 11 січня 2007 р. Верховний Суд відхилив клопотання заявниці про повторне слухання справи.

16 березня 2004 р. заявниця подала позов проти підприємства, вимагаючи відновлення її трудової книжки і уточнення записів, виплати заборгованості із заробітної плати і відшкодування моральної шкоди. Рішенням від 26 листопада 2004 р. міський суд відхилив її позов. 28 березня 2005 р. апеляційний суд залишив це рішення в силі. 21 травня 2007 р. Верховний Суд, відповідно до Закону «Про судоустрій» (у редакції від 22 лютого 2007 р.) направив справу заявниці до Апеляційного суду м. Києва, який 20 грудня 2007 р., діючи як суд касаційної інстанції, залишив у силі рішення нижчих судів. За словами заявниці, вона дізналася про це рішення 9 лютого 2009 р. і знову подала касаційну скаргу.

14 квітня 2009 р. Верховний Суд залишив її касаційну скаргу без розгляду, оскільки справу вже було розглянуто.

У 1995 р. заявниця ініціювала відкриття кримінальної справи проти Г., співробітника підприємства, яке мало нести відповідальність за травми, завдані заявниці в 1994 р. У 1998 р. гр. Г. було висунуто обвинувачення в халатності щодо безпеки на виробництві, але амністовано. Заявниця безуспішно намагалася домогтися подальшого розслідування справи проти Г.

За словами заявниці, 13 вересня 1995 р. Б., менеджер підприємства, виштовхнув її зі свого кабінету, завдавши травми. Вона заявила також, що 15 квітня 1997 р. слідчий Прокуратури Донецької залізниці Р. побив її під час проведення слідчих дій. У 1995 – 2003 рр. заявниці вдалося домогтися порушення кримінальних справ проти слідчого і менеджера. Справи були закриті після проведення розслідування.

У 1997 – 2003 рр. заявниця безуспішно намагалася домогтися порушення кримінальної справи проти Ч. у зв'язку із порушенням правил безпеки.

У 2000 – 2008 рр. вона безуспішно намагалася домогтися порушення кримінальних справ та дисциплінарних проваджень

стосовно деяких менеджерів підприємства за обвинуваченнями у зловживанні владою.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (у зв'язку з тривалістю судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро відшкодування моральної шкоди та 60 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПРАСОВ проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 27685/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PRASOV v. UKRAINE of 3 March 2011 (Application no. 27685/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Зобов'язання поважати права людини»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

Заявник у справі, Александр Ніколаєвіч Прасов, 1949 р. н., проживає в м. Запоріжжя.

Заявник є одним із засновників і колишнім директором товариства з обмеженою відповідальністю «П.» На зборах 18 грудня 1999 р. акціонери товариства виключили заявника зі списку акціонерів товариства і перерозподілили його акції. За словами заявника, ці акції станом на 14 серпня 2003 р. коштували 162 тис. 962 грн (26 тис. 074 євро).

30 грудня 1999 р. заявник подав скаргу до Ленінського районного суду м. Запоріжжя, вимагаючи скасування рішення від 18 грудня 1999 р. 17 листопада 2000 р. суд частково задовольнив його скаргу.

26 грудня 2000 р. Запорізький обласний суд, розглянувши апеляцію відповідача, товариства «П.», скасував це рішення і направив справу до Ленінського районного суду, який рішенням від 25 травня 2001 р. задовольнив позов заявника.

19 вересня 2001р. Апеляційний суд Запорізької області скасував це рішення і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції. Заявник подав касаційну скаргу, яку було відхилено Верховним Судом України 16 листопада 2001 р.

У травні 2002 р. апеляційний суд передав справу до іншого районного суду, який у липні 2004 року направив справу до Ленінського районного суду.

3 березня 2005 р. Ленінський районний суд виніс рішення, яким частково задовольнив позов заявника.

30 травня 2005 р. апеляційний суд скасував це рішення і залишив апеляційну скаргу заявника без розгляду, оскільки справа повинна була розглядатися в рамках позовного провадження. Заявник не подавав касаційну скаргу на це рішення.

У липні 2005 р. заявник подав позов до Ленінського районного суду з тими ж вимогами, що і при першому розгляді справи. 29 березня 2006 р. суд відхилив позовні вимоги заявника як необґрунтовані.

23 травня 2006 р. апеляційний суд залишив це рішення в силі. Суд, зокрема, встановив, що позов було подано з порушенням встановленого законом трирічного терміну позовної давності. Заявник подав касаційну скаргу на це рішення.

23 жовтня 2007 р. Верховний Суд України, відповідно до Закону «Про судоустрій» (у редакції від 22 лютого 2007 р.), передав справу до Апеляційного суду Одеської області.

28 листопада 2007 р. Апеляційний суд Одеської області, встановивши, що касаційна скарга не підпадає під його юрисдикцію, передав її до Вищого господарського суду, який 26 березня 2008 р. відхилив її. Заявник знову подав касаційну скаргу до Верховного Суду України. 12 червня 2008 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявника.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШЕПТИЦКАЯ І ШЕПТИЦКІЙ проти України» від 3 березня 2011 р. (заява № 23747/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHEPTITSKAYA AND SHEPTITSKIY v. UKRAINE of 3 March 2011 (Application no. 23747/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

Заявниками у справі є Наталія Анатоліївна Шептицькая (перша заявниця) та Богдан Валерієвіч Шептицькій (другий заявник), 1971 та 1997 р. н. відповідно, мешканці м. Херсон.

8 листопада 2000 С., колишній чоловік першої заявниці, подав позов до Комсомольського районного суду м. Херсон проти неї, оскаржуючи її право на користування квартирою.

13 листопада 2000 р. Комсомольський районний суд, розглядаючи справу за відсутності першої заявниці, задовольнив позовні вимоги С. і встановив, що заявниця втратила право на користування спірною квартирою. Рішення набуло чинності.

30 листопада 2000 р. перша заявниця подала позов до Комсомольського районного суду проти С. і Херсонської міської ради, оспорюючи право С. використовувати спірну квартиру.

У невстановлений день прокурор подав до Президії Херсонського обласного суду протест, вимагаючи скасувати рішення від 13 листопада 2000 р.

26 квітня 2001 р. Президія Херсонського обласного суду задовольнила протест, скасувала рішення від 13 листопада 2000 р. і направила справу на новий розгляд.

На засіданнях 22 березня 2001 р., 28 лютого 2002 р. і 1 квітня 2004 р. перша заявниця, діючи від імені другого заявника, її неповнолітнього сина, доповнила позов додатковими вимогами проти С. і ряду приватних осіб про відшкодування збитків. Вона також прагнула анулювання договорів, якими спірну квартиру було передано цим особам.

16 жовтня 2001 р. Комсомольський районний суд задовольнив вимоги заявників у повному обсязі.

5 лютого 2003 р. Апеляційний суд Херсонської області скасував рішення від 16 жовтня 2001 р. і направив справу на новий розгляд.

20 липня 2004 р. Комсомольський районний суд відхилив вимоги заявників. 12 серпня 2004 р. заявники оскаржили рішення від 20 липня 2004 р.

8 грудня 2004 р. Апеляційний суд Херсонської області відхилив апеляційну скаргу і залишив у силі рішення від 20 липня 2004 р.

11 лютого 2005 р. заявники подали касаційну скаргу і клопотання про продовження терміну для подання касаційної скарги. 1 березня 2005 р. Комсомольський районний суд задовольнив клопотання заявників.

12 травня 2007 р. Верховний Суд України передав справу на розгляд до Кіровоградського обласного апеляційного суду.

2 жовтня 2007 р. Апеляційний суд Кіровоградської області як суд касаційної інстанції скасував рішення від 8 грудня 2004 р. і направив справу на повторний розгляд до Апеляційного суду Херсонської області.

Після розгляду апеляційної і касаційної скарг 11 грудня 2007 р. і 9 квітня 2008 р. Апеляційний суд Херсонської області і Верховний Суд залишили у силі рішення від 20 липня 2004 р.

У ході розгляду було проведено сорок одне засідання, з яких шість було відкладено через неявку першої заявниці, і вісімнадцять – через неявку інших сторін процесу.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості судового розгляду), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявникам впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро відшкодування моральної шкоди та 77 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУК проти України» від 10 березня 2011 р. (заява № 10972/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SUK v. UKRAINE of 10 March 2011 (Application no. 10972/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

У листопаді 2001 року заявник, Григорій Григорович Сук, подав позов до Київського районного суду м. Полтави проти свого колишнього роботодавця – Полтавського обласного відділення Державного департаменту пожежної безпеки, вимагаючи виплати заборгованості зі щомісячної виплати добових за 1999 і 2000 рр.

27 вересня 2002 р. суд частково задовольнив позов заявника і присудив йому 767 грн 04 коп.

11 жовтня 2002 р. той самий суд змінив своє рішення від 27 вересня 2002 р. і присудив заявникові 797 грн 04 коп.

15 квітня 2003 р. Апеляційний суд Полтавської області скасував рішення від 27 вересня та 11 жовтня 2002 р. і відхилив вимоги заявника.

Апеляційний суд обґрунтував своє рішення тим, що Законом про бюджет 2000 р. не передбачені витрати на виплати відповідно до чинного Указу Президента, і тому вказав, що заявник не мав права на отримання таких виплат.

15 вересня 2004 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу, подану заявником на рішення від 15 квітня 2003 р.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОЧАРОВ проти України» від 17 березня 2011 р. (заява № 21037/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BOCHAROV v. UKRAINE of 17 March 2011 (Application no. 21037/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування».

Обставини справи

За словами заявника, Євгенія Юрійовича Бочарова, 11 квітня 2002 р. його було заарештовано у власному будинку працівниками Харківського обласного управління МВС. Працівники міліції відвезли його в ліс, де жорстоко побили. Після цього заявник зізнався в зберіганні і торгівлі зброєю. Заявника було доставлено додому через 2 години, а міліціонери провели обшук і вилучення зброї та боєприпасів в його будинку в гаражі. Того ж дня заявника було доставлено до Московського районного управління внутрішніх справ, де йому було запропоновано підписати ряд документів, включаючи документ, про відсутність жодних претензій на дії міліціонерів. 12 квітня 2002 р. заявника було звільнено.

За інформацією уряду, 11 квітня 2002 р. співробітники карного розшуку Харківського обласного управління МВС викликали заявника на допит. Того ж дня працівники міліції провели вилучення боєприпасів за місцем проживання заявника і в його гаражі. Ввечері, заявника було заарештовано за підозрою в зберіганні наркотиків і доставлено до Московського районного управління внутрішніх справ.

12 квітня 2002 р. співробітники Московського РУВС відвезли заявника за межі міста, і заявник вказав місце, де він зберігав інші боєприпаси. Того ж дня заявника було звільнено. Щодо заявника було порушено кримінальну справу з обвинуваченням у зберіганні боєприпасів. 18 квітня 2002 р. заявник подав скаргу до Харківської обласної прокуратури на жорстоке поводження з боку трьох співробітників Харківського обласного управління МВС – О. В. С, Д. М. С. і Д. Н. С.

17 червня 2002 р. Харківська обласна прокуратура відмовилася порушити кримінальну справу проти співробітників міліції у зв'язку із відсутністю доказів скоєння злочину. 15 серпня 2002 р. судово-медичний експерт надав медичний висновок про те, що заявник отримав тілесні ушкодження легкої та середньої тяжкості.

20 серпня 2002 р. Харківська обласна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом заподіяння тілесних ушкоджень заявнику. 2 грудня 2002 р. Харківська обласна прокуратура скасувала рішення від 17 червня 2002 р. і призначила подальше розслідування.

27 січня 2003 р., після звернення заявника, слідчий призначив судово-медичну експертизу, яку було проведено 4 березня 2003 р. Згідно з висновком експерта попередній діагноз було зроблено на основі скарги заявника і не було підтверджено будь-якими доказами. Він виявив лише синець на грудях заявника, що може бути кваліфікований як легке тілесне ушкодження. 7, 16 і 28 травня 2003 р. працівників міліції – О. В. С, Д. М. С. і Д. Н. С. було допитано. Вони заперечували жорстоке поводження із заявником.

23, 26 і 27 травня 2003 р. були допитані свідки, що були присутні при вилученні боєприпасів 11 квітня 2002 р. Згідно з їхніми свідченнями, заявнику не було завдано жодних травм і вони не чули жодних скарг від нього.

2 червня 2003 р. слідчий припинив кримінальну справу за відсутністю доказів злочину. 25 червня 2003 р. це рішення було скасовано Харківською обласною прокуратурою. 26 вересня 2003 р. слідчий призначив додаткову судово-медичну експертизу. Експерти дійшли висновку, що медичні діагнози були засновані на скаргах заявника і не підтверджуються медичними дослідженнями.

11 травня 2004 р. слідчий прийняв постанову про закриття кримінальної справи за відсутністю складу злочину.

14 липня 2004 р. заявник оскаржив рішення від 11 травня 2004 р. у Московському районному суді м. Харкова. 8 квітня 2005 р. Московський районний суд скасував рішення від 11 травня 2004 р. і призначив подальше розслідування. 13 вересня 2007 р. прокуратура прийняла постанову про направлення справи для подальшого розслідування до міліції. 30 листопада 2007 р. слідчий Московського РУВС прийняв рішення про закриття кримінальної справи. За інформацією уряду, рішення від 30 листопада 2007 р. було направлено заявнику того ж дня, і заявник не оскаржив його. Заявник заперечує, що він отримав копію зазначеного рішення.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції (у зв'язку із жорстоким поведженням і неналежним розслідуванням обставин жорстокого поведження) і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 10 тис. євро відшкодування моральної шкоди та 5 тис. євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУРОВ проти України» від 17 березня 2011 р. (заява № 14704/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BUROV v. UKRAINE of 17 March 2011 (Application no. 14704/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (3) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі, Буров Сергей Николаевич, 1962 р.н., проживає у м. Харків.

У червні 1995 р. було вбито гр. Г., а за фактом вбивства порушено кримінальну справу. 9 липня 1995 р. заявника було заарештовано за підозрою у вчиненні цього злочину. 11 липня 1995 р. його було обвинувачено у вищезгаданому злочині і поміщено під

варту. Три інших особи (Б. К., Д., які також були присутні, коли гр. Г. було убито) також були обвинувачені у злочині.

За словами заявника, під час попереднього слідства з ним жорстоко поводитися з метою отримання зізнання. Не з'ясовано чи скаржився заявник на жорстоке поводження на національному рівні. Крім того, 10 липня 1995 р. йому, незважаючи на його прохання, не було надано адвоката. Можливо, заявнику надали адвоката 18 липня 1995 р.

Під час попереднього слідства Б., К. і Д. заявили, що заявник вбив гр. Г. Пізніше, Б. і К. змінили свої заяви на користь заявника, стверджуючи, що Д. вбив гр. Г.

До листопада 1995 р. досудове слідство було завершено, і справу було передано до Жовтневого районного суду м. Харкова.

6 лютого 1996 р. суд направив справу на додаткове розслідування. 9 квітня 1996 р. Харківський обласний суд залишив це рішення в силі. До грудня 1996 р. досудове слідство було завершено, і справу передано до Жовтневого районного суду м. Харкова.

4 серпня 1998 р. суд направив справу на додаткове розслідування. 3 листопада 1998 р. Харківський обласний суд залишив це рішення в силі. 19 лютого 1999 р. він відхилив протест прокурора.

24 березня 1999 р. заявника було звільнено під підписку про невиїзд. 5 липня 1999 р. досудове слідство було завершено, і справу було передано до Ленінського районного суду м. Харкова.

12 жовтня 2000 р. заявника було знову взято під варту. 25 грудня 2001 р. Ленінський районний суд м. Харкова визнав його винним у вбивстві та інших злочинах і засудив до тринадцяти років позбавлення волі.

7 листопада 2002 р. Апеляційний суд Харківської області (до червня 2001 р. – Харківський обласний суд) скасував це рішення і направив справу на новий розгляд. Заявник оскаржив це рішення, але 28 січня 2003 р. Верховний Суд України відхилив клопотання заявника про дозвіл на касаційне оскарження. У листопаді 2002 р. справу було передано до Червонозаводського районного суду м. Харкова.

Під час повторного судового розгляду заявник стверджував, що не винен у злочині. Засідання відкладалися кілька разів через неявку учасників процесу. За словами заявника, він кілька разів просив суд викликати певних свідків, які, на його думку, довели б його невинуватість. Суд, за його словами, відхилив клопотання. Також безуспішно заявник подавав клопотання про звільнення.

9 квітня 2004 р. заявник безуспішно просив суд дати йому можливість ознайомитися з матеріалами справи. 27 квітня 2004 р. суд визнав заявника винним у вбивстві та інших злочинах і засудив його до семи років і шести місяців позбавлення волі. Заявник оскаржив це рішення. 3 травня 2007 р. Апеляційний суд Харківської області залишив рішення в силі. Заявник подав касаційну скаргу на рішення суду.

За словами заявника, незабаром після його арешту в 1995 р. його особисті речі та майно компанії, заснованої ним, були конфісковані владою. Хоча він одразу ж подавав скарги на ці дії, розслідування було розпочато тільки в червні 1996 р. і згодом припинено у зв'язку із відсутністю винної особи. 14 лютого 2001 р. заявник звернувся до суду із проханням вжити заходів для збереження власності його батьків. За його словами, суд відхилив це прохання.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) (у зв'язку з тривалістю досудового ув'язнення заявника), ст. 6 (1) Конвенції (щодо тривалості кримінального провадження) і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. 400 євро відшкодування моральної шкоди та 56 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НОВАК проти України» від 31 березня 2011 р. (заява № 60846/10)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NOWAK v. UKRAINE of 31 March 2011 (Application no. 60846/10)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), 5 (2), 5 (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 1 Протоколу 7 «Процедурні гарантії, що стосуються вислання іноземців».

Обставини справи

У 1998 р. заявника, громадянина Польщі Пьотра Новака, було обвинувачено у нападі на гр. А. В. У невстановлений день проти нього було порушено кримінальну справу.

У січні 2004 р. заявник залишив Польщу і приїхав в Україну. Перед від'їздом він повідомив суду адресу для кореспонденції в м. Перемишлі. Він також телефонував до суду кілька разів, щоб запитати про хід справи. Його повідомили, що розгляд справи призупинено.

У березні 2004 р. він почав працювати у м. Львові. У червні 2004 р. його реєстрацію за місцем проживання було продовжено до 20 травня 2005 р., одночасно адміністративний суд застосував до заявника адміністративне стягнення за прострочення терміну для подання документів для реєстрації.

12 лютого 2004 р. Щецинський повітовий суд (Польща) виніс вирок щодо заявника, засудивши його до тюремного ув'язнення строком на три місяці.

Приблизно об 11 годині ранку 20 січня 2005 р. заявник прибув до міліцейського відділку у Львові і повідомив, що автомобіль його друга було викрадено. Міліціонери перевірили його паспорт, особисті дані і заарештували його. Коли він запитав про причини його арешту, йому сказали, що він є «міжнародним злочинцем». Заявник стверджує, що під час допиту співробітники жорстоко побили його, знущалися над ним, впродовж чотирьох днів не давали їжі та води.

24 січня 2005 р. заявника вислали до Польщі.

24 січня 2005 р. заявника оглянув лікар у зв'язку з ранами від опіків від сигарет на лівій руці. Йому було призначено лікування.

9 березня 2005 р. заявник подав скаргу Перемишльському повітовому прокурору про жорстоке поводження з ним у відділі

міліції у м. Львові. Він також стверджував, що працівники міліції вкрали у нього 5 тис. євро, 200 доларів США і 100 українських гривень.

31 серпня 2005 р. Перемишльська повітова прокуратура направила матеріали розслідування до Львівської обласної прокуратури. 22 червня 2005 р. заявник подав до Перемишльського повітового суду позов проти української міліції про відшкодування збитків. 28 червня 2005 р. суд відхилив позовну заяву заявника.

У листі від 5 червня 2006 р., у відповідь на запит заявника, Перемишльська повітова прокуратура заявила, що не отримала жодної інформації від Львівської обласної прокуратури. Заявник стверджував, що, незважаючи на кілька телефонних дзвінків і запитів від нього, Львівська обласна прокуратура не повідомила йому про хід розслідування.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 (у зв'язку із жорстоким поведінням та неналежним розслідуванням обставин жорстокого поведіння), ст. 5 (1), ст. 5 (2), ст. 5 (4) Конвенції (у зв'язку з незаконністю ув'язнення), ст. 1 Протоколу 7 до Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 16 тис. євро відшкодування моральної шкоди.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СІРИК проти України» від 31 березня 2011 р. (заява № 6428/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SIRYK v. UKRAINE of 31 March 2011 (Application no. 6428/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 9 «Свобода думки, совісті і віросповідання»;

ст. 10 «Свобода вираження поглядів».

Обставини справи

Заявниця у справі, Надія Юріївна Сірик, 1959 р. н., проживає у м. Ірпінь.

23 березня 2005 р. заявниця надіслала до Державної податкової адміністрації листа, в якому вона скаржилася, що керівництво Академії державної податкової служби, в якій її син навчався, а у 2004 р. був відрахований, причетне до незаконної і корупційної діяльності.

У квітні 2005 р. гр-ка С., яка на той час була першим заступником голови Академії, подала до Києво-Святошинського районного суду Київської області позов проти заявниці про захист честі, гідності і ділової репутації.

Гр. С. стверджувала, що в листі від 23 березня 2005 р. заявниця поширила неправдиві та наклепницькі заяви про неї, і звернулася до суду з метою спростування заяв. Вона також вимагала відшкодування моральної шкоди.

Заявниця, своєю чергою, стверджувала, що інформацію, яка міститься в листі, було засновано на фактах, деякі з яких можуть бути підтвержені свідками та доказами.

Листом від 29 квітня 2005 р. заявниця звернулася до Голови Верховного Суду про передачу справи до районного суду в м. Києві, заявивши, що чоловік гр. С. працював суддею в Ірпінському міському суді і може вплинути на результат розгляду справи у Києво-Святошинському районному суді. У листі від 3 червня 2005 р. заступник Голови Верховного Суду повідомив заявницю, що її прохання було відхилене як необґрунтоване. 25 червня 2005 р. Києво-Святошинський районний суд виніс рішення, яким частково задовольнив позовні вимоги гр. С.

Суд визнав, що дані заявниці не відповідають дійсності, є наклепом та зобов'язав заявницю відмовитися від них шляхом відзиву листа. Крім того, суд наказав їй сплатити гр-ці С. 1 тис. грн (165 євро) відшкодування моральної шкоди.

14 жовтня 2005 р. Апеляційний суд Київської області залишив у силі рішення суду першої інстанції.

25 липня 2006 р. Верховний Суд України відхилив клопотання заявниці про дозвіл на оскарження рішення суду в касаційному порядку.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 10 Конвенції (щодо свободи вираження поглядів), відхиливши решту скарг.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Хорватія приєднається до ЄС не раніше 2013 року

Croatia to join EU in 2013 at the earliest (Euobserver 27.01.2011)

Хорватія зможе стати двадцять восьмою державою – членом ЄС швидше за все у 2013 році, якщо переговори щодо її вступу завершаться у червні ц. р. і якщо процес ратифікації не затримають Нідерланди і Словенія.

Австрійський депутат Європейського Парламенту Ханнес Свобода (Hannes Swoboda) заявив в інтерв'ю європейському виданню «Euobserver»: «Якщо все пройде добре, роком вступу Хорватії до ЄС може стати 2013 р. Всі причетні до цього процесу люди старанно працюють, щоб завершити переговори в червні».

Особливо напруженим періодом, ймовірно, будуть найближчі тижні, оскільки розглядатимуться питання приватизації та корупції, які є останніми і найважчими сферами з 35 обов'язкових для обговорення з ЄС.

Коли переговори будуть завершені, і Європейський Парламент дасть свою згоду на підписання Договору про приєднання, Хорватії доведеться почекати як мінімум рік, поки всі 27 держав-членів ратифікують документ. Між тим, на думку Х. Свободи, держави-члени не повинні затягнути процес, оскільки Хорватії слід приєднатися щонайпізніше у 2014 році, щоб взяти участь у наступних виборах в ЄС.

Проте процес може виявитися дещо складнішим. У голландського уряду не має більшості з питання приєднання Хорватії до Європейського Союзу, оскільки третя найбільша партія у країні – «Партія Свободи» Херта Вілдерса – виступає проти цього. Своєю чергою, Словенія майже рік блокувала переговори свого сусіда щодо вступу в ЄС через територіальний спір щодо спільного морського кордону.

При цьому Х. Свобода підкреслив малоймовірність того, що для Хорватії будуть запроваджені спеціальні механізми контролю за проведенням реформ, які існували для Болгарії і Румунії, коли вони приєдналися до ЄС у 2007 році. «Ми дуже серйозно ставимося до

проблеми корупції і не хочемо, аби повторився досвід передчасного членства і проведення реформ після вступу до Союзу».

Головування Угорщини в Європейському Союзі

Hungarian EU Presidency. Euractive (18.02.2011)

Угорщина, остання у трійці Іспанія – Бельгія – Угорщина, розпочала своє піврічне головування у Європейському Союзі 1 січня 2011 р.

Основну увагу країна приділить бюджету ЄС та Спільній сільськогосподарській політиці. Ще одним пріоритетним напрямом у політиці угорського головування буде збільшення ролі Центральної Європи на світовій арені. Планується, зокрема, раніше за Польщу, яка буде головувати у ЄС з липня ц. р., розпочати реалізацію Дунайської стратегії.

Крім зазначеного вище, угорське головування має на меті займатися вирішенням нагальних соціальних проблем, зокрема таких, як: демографічна ситуація у ЄС, розробка політики з питань сім'ї, боротьба з дитячою бідністю та інтеграція ромів.

Голова Європейської Комісії Ж. Баррозу оцінив плани Прем'єр-міністра В. Орбана як дуже амбіційні.

Між тим, у листопаді минулого року В. Орбану довелося викреслити зі списку пріоритетних завдань головування Угорщини два заплановані раніше питання – водне господарство та культурне розмаїття – з огляду на те, що на перший план у ЄС вийшли проблеми економічного характеру, зокрема створення механізму підтримки спільної європейської валюти – євро. І хоча сама Угорщина поки що не належить до Єврозони, її міністру фінансів доведеться очолити раду Ecofin у наступні місяці важких переговорів.

Постійний представник Угорщини в Європейському Союзі Петер Дьоркош (Péter Györkös) наголосив на тому, що вихід із кризи та розробка нового формату управління економікою ЄС стане основним завданням угорського головування. Він також зазначив, що Угорщина розпочне Європейський семестр, новий підхід Європейського Союзу до вирішення економічних питань, ідея про який виникла у зв'язку з борговою кризою у Греції.

Головною метою Європейського семестру є узгодження бюджетної та економічної політики держав – членів ЄС та єврозони, а також узгодження їх із Пактом про стабільність і зростання та стратегією «Європа 2020».

Угорське головування висловило намір провести переговори щодо реформування сфери фінансового нагляду, включаючи підвищення прозорості ринку капіталів, розробку системи попередження кризових явищ та перегляд вимог до достатності капіталу банків. У першу чергу, зусилля будуть спрямовані на відновлення довіри ринків до єдиної валюти ЄС.

Як наголосив Прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан, його країна буде намагатися «допомогти ЄС запевнити ринки в тому, що, незважаючи на класичну боргову кризу в деяких державах-членах, стабілізаційний механізм не послабить євровалюту».

У цілому програму угорського головування, яка продовжує програми Іспанії та Бельгії, можна узагальнити таким чином:

Розвиток, створення робочих місць та сприяння соціальному включенню – початок Європейського семестру з координації економічної політики, включаючи перегляд Пакту про стабільність і зростання, створення механізму контролю за макроекономічними показниками та кризовими явищами, якнайшвидше прийняття довгострокового бюджету ЄС.

Зміцнення позицій Європи – обговорення розвитку спільної сільськогосподарської політики, з урахуванням потреби у забезпеченні населення суспільно-необхідними товарами, а також політики з'єднаності, з метою посилення конкурентоспроможності ЄС на міжнародній арені; розробка спільної політики з питань енергетики.

Союз ближчий до громадян – робота над створенням єдиної європейської системи з надання притулку, а також подальше зміцнення співпраці з питань юстиції та внутрішніх справ у рамках Стокгольмської програми; посилення ефективності боротьби з організованою злочинністю та кіберзлочинністю; оцінка результатів інкорпорації Хартії Європейського Союзу з прав людини в Лісабонський договір та започаткування європейського року волонтерства.

Розширення та зовнішньополітична діяльність – підтримка політики розширення, зокрема приєднання до ЄС Хорватії, яке не повинно невиправдано відкладатися; активізація роботи Європейської служби зовнішньополітичної діяльності та підвищення ефективності проекту «Східне партнерство», сторонами якого є шість сусідів Угорщини.

«Стратегія 2050» побудована на збереженні енергії

‘2050 strategy’ builds on energy savings. Euractive (15.03.2011)

Європа повинна значною мірою підвищити ефективність з метою обмеження зростання цін на енергоносії та перевиконання плану зі скорочення викидів парникових газів, заявила 8 березня ц.р. Європейська Комісія, оприлюднивши свої плани з переходу до конкурентноспроможної економіки з низьким споживанням вуглецю до 2050 року.

ЄС, ухваливши ще 2008 р. Директиву про відновлювальні джерела енергії, поставив собі за мету скоротити викиди парникових газів на 20% від рівня 1990 року до 2020 року. Більше того, він пообіцяв підняти цей рівень до 30%, якщо інші країни висловлять намір взяти на себе схожі зобов’язання.

У жовтні 2009 року лідери ЄС схвалили довгострокову мету зі скорочення колективних викидів у розвинутих країнах світу на 80 – 95% від рівня 1990 року до 2050 року. Такі плани відповідають рекомендаціям ООН, а саме Міжурядової групи експертів зі змін клімату ООН, що спрямовані на запобігання катастрофічним змінам клімату на Землі.

Більшість або всі додаткові інвестиції будуть відшкодовані за рахунок економії від імпорту нафти, йдеться у Плані дій Комісії з переходу до конкурентноспроможної економіки з низьким споживанням вуглецю у 2050 році.

Неспокій на Близькому Сході та у Північній Африці підвищив ціни на нафту, вплинувши на акції європейських компаній.

«Ціни на нафту зростають, кожного року Європа сплачує все більше й більше та стає уразливішою до цінових стрибків. Тому, якщо почати перехід зараз, ми від цього значно виграємо», – заявила Конні Хедегард, комісар ЄС з питань клімату.

У плані дій зазначається, що досягнення ефективності допоможе блоку скоротити викиди парникових газів вже до кінця десятиріччя.

Європейський Союз має довгострокову мету скоротити викиди на 80% від рівня 1990 року до середини століття та зменшити кількість парникових газів на одну п'яту до 2020 року.

Ідею про перевиконання цілей 2020 року було піддано критиці як занадто амбіційну. До того ж, вона не враховує інтереси бізнесу та зелених груп, тому ця суперечка може ускладнити прийняття плану державами-членами в найближчі місяці.

ЄС вже давно заявляв, що може перейти до більш амбітного, 30%-го скорочення викидів, якщо інші країни також запропонують більш рішучі заходи в рамках переговорів ООН зі змін клімату, які наразі перебувають у глухому куті.

ЄС має незобов'язуючу мету підвищити ефективність на одну п'яту до 2020 року, шляхи досягнення якої окреслені в окремій доповіді Комісії.

Одним із шляхів підвищення ефективності повинно бути скорочення квоти на викиди в промисловості на європейському ринку вуглецю, заявила Комісія.

На думку Комісії, якщо не врегулювати збільшення кількості дозволів на викиди вуглецю з 2013 до 2020 р., це може призвести до зростання ціни на вуглець та сприятиме інвестуванню у низьковуглецеву промисловість. Промислове лобі «Бізнес Європи» виступає проти такої ідеї, заявляючи, що це зашкодить компаніям, чії конкуренти з Китаю, Японії та Сполучених Штатів Америки матимуть менш жорстке законодавство у сфері зміни клімату.

Міністри держав – членів ЄС беруться за питання атому

EU ministers to tackle nuclear question. Euobserver (21.03.2011)

Міністри енергетики держав – членів ЄС зустрінуться на надзвичайному засіданні у Брюсселі 21 березня ц.р., яке було скликане канцлером Німеччини Ангелою Меркель із метою прийняття єдиних стандартів безпеки на атомних електростанціях Європи.

Міністри енергетики обговорять можливі перебої у поставках нафти і газу, пов'язані з триваючою кризою в Північній Африці та

на Середньому Сході, хоча більшу частину дискусії буде зосереджено на визначенні доцільних критеріїв для стрес-тестів атомних електростанцій у Європі.

Держави-члени в цілому дійшли згоди щодо необхідності таких тестів, хоча багато деталей ще потребують уточнення.

А. Меркель закликала до вироблення єдиних стандартів безпеки на атомних електростанціях Європи, яких загалом 143, щоб уникнути ситуації, схожої на події в Японії.

«В Європейському Союзі стандартизовані всі види речей, від розміру яблук до форми бананів, і ми дійсно можемо вести мову про загальні заходи безпеки для всіх атомних центрів у Європі», – зазначила А. Меркель у своєму щотижневому зверненні.

Директива ЄС 2009 року накладає на держави-члени зобов'язання забезпечити виконання стандартів безпеки Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), встановлюючи останнім строком літо ц. р.

Держави – члени ЄС, окрім Німеччини, дали зрозуміти, що аварія в Японії навряд чи спричинить зміни у роботі їхніх атомних електростанцій.

Своєю чергою, Комісар ЄС із питань енергетики Гюнтер Еттінгер (Gunther Oettinger) закликав сусідні держави Європейського Союзу також провести стрес-тести.

Європейська Комісія прагне створити новий антитерористичний орган

EU commission keen to set up new counter-terrorism office. Euobserver (31.03.2011)

Європейська Комісія перевіряє можливості для створення в ЄС нового органу внутрішньої безпеки за прикладом Європейської служби зовнішньополітичної діяльності К. Ештон.

Виступаючи на засіданні Європейського Парламенту у Брюсселі 30 березня ц. р., голова комісії з боротьби проти тероризму Олівер Люкс (Olivier Luuskx) зауважив, що нова структура об'єднає існуючі органи: Sepol, Cosis, Eurojust, Europol та Frontex під керівництвом координатора ЄС з боротьби проти тероризму Жилія де Кершова (Gilles de Kerchove).

«Створюються нові можливості для активних дій на європейському рівні. Під змінами я розумію створення системи, яка відслідковуватиме та віддзеркалюватиме зовнішні кризи, буде єдиним універсальним органом для обміну інформацією», – зазначив О. Люкс.

Посилаючись на Настанову V про оперативне співробітництво, яка міститься у нещодавно прийнятій Стратегії внутрішньої безпеки ЄС, він також наголосив: «Сьогодні оперативні штаби у державах-членах обмінюються інформацією добровільно, але неофіційно. Ми повинні рухатися далі і зміцнити існуючі зв'язки».

Разом із тим він зауважив, що новий орган не буде розвідувальною службою ЄС.

Вперше створити розвідку в ЄС запропонували Австрія та Бельгія після вибухів у поїзді в Мадриді у 2004 р. Проте реалізація ідеї зупинилася під тиском інших держав – членів ЄС, зокрема Сполученого Королівства. Виступаючи на згаданому вище засіданні, голова австрійської служби боротьби проти тероризму Петер Грідлінг (Peter Gridling) зазначив, що позиції сторін у цьому питанні і сьогодні дуже відрізняються, і пояснив основні причини цього. Він, зокрема, вказав, що розвідувальні служби держав – членів ЄС дотримуються у своїй роботі правила, відповідно до якого інформацією повинна володіти найменша кількість людей, і вони не схильні довіряти секретну інформацію інституціям ЄС.

Крім того, П. Грідлінг зупинився на різних аспектах співробітництва європейських розвідувальних служб, що існує сьогодні. Всі 27 держав – членів ЄС, а також Норвегія та Швейцарія здійснюють обмін інформацією у рамках діяльності Бернського клубу (Club de Berne). Зокрема, у рамках зазначеної організації існує Група боротьби проти тероризму (CTG), що не є органом ЄС, але співпрацює з інституціями ЄС.

«Бернський клуб працює на добровільній основі. Держави-члени збираються для обговорення нагальних проблем, обміну ідеями, досвідом та інформацією. Такі зустрічі на рівні голів служб відбуваються досить часто. CTG на сьогоднішній день є місцем взаємодії Бернського клубу з ЄС», – зауважив П. Грідлінг.

ЄС прагне тіснішого співробітництва з Китаєм в освоєнні космосу

EU wants more co-operation with China in spaceEuobserver (05.04.2011)

ЄС має бажання поліпшити співробітництво з Китаєм у сфері космічних технологій та «спільно використовувати відкриті частоти супутникової навігації», водночас азійський велетень розробляє власну конкуруючу систему.

Не бажаючи залишатися осторонь, коли американська, російська та китайська системи супутникової навігації рухаються вперед, 4 квітня ц. р. ЄС розпочав першу космічну стратегію ЄС, яку представив Комісар з питань промисловості Антоніо Таяні.

У документі, серед іншого, передбачено, що «ЄС виступить з пропозицією встановити діалог з питань космосу, межі та цілі якого будуть визначені у відповідних двосторонніх угодах, з іншими існуючими та тими, що формуються, космічними державами, зокрема з Китайською Народною Республікою».

У 2003 році Китай приєднався як інвестиційний партнер до проекту супутникової навігації Європейського Союзу «Галілео», який повинен був розпочатися вже цього року, і вартість якого швидше за все перевищить початковий бюджет більш ніж на 1,5 млрд євро.

Китай, тим часом, розпочав власний проект «Бейдоу» (Beidou), яким передбачена можливість надання супутникової навігації державам Південної Азії вже наступного року і вихід на світовий рівень до 2020 року.

Під час презентації А. Таяні зазначив, без натяку на «Бейдоу», що «Галілео» є однією із флагманських програм ЄС і першою системою супутникової навігації, розробленою для цивільного використання. У час, коли системи глобальної навігації стають все важливішими, вона дозволить ЄС залишитися незалежним у цій стратегічній сфері.

На сьогодні Європейська космічна промисловість має товарообіг у розмірі 5,4 млрд євро та дає роботу 30 тис. висококваліфікованих працівників. 11 основних операторів супутникового зв'язку використовують 153 комунікаційні супутники.

Загальноєвропейські переговори про укладання угоди щодо захисту лісів у 2013 р.

Pan-European forest talks to aim for 2013 deal. Euroactive (11.04.2011)

27 держав – членів ЄС та 19 інших європейських держав готуються розпочати міжурядові переговори, результатом яких повинен стати юридично зобов'язуючий договір із питань раціонального використання лісових ресурсів у 2013 році. Паралельно з цим Європейська Комісія починає обговорення власної політики у сфері лісових ресурсів.

Щоб відповісти на такі виклики, як зміна клімату, зміни у землекористуванні, підвищений попит на відновлювальну енергію, конференція міністрів із захисту лісів у Європі запропонувала ще в 2007 році розглянути питання про розробку юридично зобов'язуючого договору про захист лісів у європейському регіоні.

Домовленість про початок переговорів повинна бути досягнута на рівні міністрів на 6-й конференції із захисту лісів 14 – 16 червня ц. р. у м. Осло, Норвегія.

Під час зустрічі міністри з питань лісового господарства приймуть рішення щодо того, чи створювати Комітет із міжурядових переговорів із повноваженнями розробити цілісну, юридично зобов'язуючу рамкову угоду щодо лісництва у Європі.

Ця угода повинна забезпечити раціональне управління лісовими ресурсами та використання лісів. Повинно бути вирішено б багато нагальних питань, починаючи від національних програм із лісництва до програм із захисту біорозмаїття, з особливою увагою до підвищення ролі лісового господарства Європи у розвитку зеленої економіки та екосистемних послуг.

Очікується, що міжурядові переговори триватимуть два роки. Паралельно з цим спеціальна робоча програма допоможе розробити політику раціонального управління лісами та полегшить виконання зобов'язань.

Одночасно з міжурядовими переговорами Європейський Союз збирається переглянути власну політику у сфері лісових ресурсів. Ця політика не є компетенцією ЄС, однак питання лісових ресурсів

є частиною блоку торгової, природоохоронної та сільськогосподарської політик.

Діючи сьогодні стратегію ЄС щодо лісових ресурсів було розроблено ще у 1998 році, а поточний план дій, прийнятий у 2006 році, закінчується наприкінці цього року.

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 21

*За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка НАПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О. Л. (керівник), Зайчук О. В., Ворошилова І. В.,
Горькавий С. С., Коптева О. О., Кулько А. В., Санченко А. Є.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л. В.

Редактор

Мищак І. М.

Підписано до друку 29.04.2011.

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 6,9. Обл.-вид. арк. 5,5.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.